

Mi az ujság AMERIKÁBAN

Kereskedelmi flottánk

A háboru után az egész világ kereskedelmi flottájának negyvenöt százaléka lesz a mi kezünkben, ami hirtelen nagy gondot okoz majd a kormányknak. Az amerikai teherhajók képtelenek az angol hajókkal versenyezni, mert nálunk törvény szabja meg a tengerészek ellátását és fizetését, az angolok tehát sokkal olcsóbban szállíthatnak. Olyan nemzetközi megegyezést keresnek, amely egy színvonalra hozná a két kereskedelmi tengerészetben a fizetést és a többi költséget, különben hajóparkunkat az a sors éri, ami az első világháboru után, hogy tényleg elrothad.

Farmok értéke

Sokan annyira félnak a inflációtól, hogy pénzük egy részét minden áron földbe fektetik, ami a föld értékének az általános emelkedését hozta magával. A múlt évben havonta átlag az egész országban egy százalékkal emelkedett a föld ára, amire még csak 1919—1920-ban volt példa.

A jövődő átszerszámozás

A háboru utáni munkátlanság addig tart, amíg az amerikai ipart békés termelésre át tudják szerszámozni, fontos tehát, hogy az mennyi időt vesz igénybe.

A General Motors szerint a hadi munka befejezése után négy hónappal automobiloikat vetnek a piacra és két hónappal később a teljes termelőképeséget elérik.

A Baldwin mozdonygyár máris át van szerszámozva, mert tanketeket már nem gyártanak, a Westinghouse "pár hét alatt" képes lesz békés fogyasztásra termelni.

Ezer bombavető

A Ford-gyár híres Willow Run telepe nemrégiben kitermelte az ezredik bombavetőt. Ezentul természetesen a gépek termelése sokkal gyorsabb lesz.

Sok az alumínium

A háboru elején óriási gondot okozott a kormányknak, hogy honnan vegyenek alumíniumot repülőgépekhez, s emlékeztető és nélkülözhető házi alumínium eszközöket bekérték. Ma már százötven millió fontot gyártanak havonta, hat-szor annyit, mint 1939-ben, s ezt a mennyiséget a békés fogyasztás képtelen lesz felszívni, sőt a termelést már a háboru alatt is csökkentik. — Hasonló a helyzet az acéltermelésben. Az anyagot békés termelésre nem adhatják át, mert sem gyár, sem munkás nincs erre a célra az országban a háboru végéig.

A boom vége

A háboru elején megnyitották azokat a rézbányákat, a melyekben olcsón nem lehet termelni, amelyek tehát le voltak zárva, s ezeknek a kormány pótolta a veszteséget, vagyis magasabb árakat kaptak a többi bányáknál. — Minthogy most már elegendő rezünk van, a kormány figyelmeztette ezeket a bányákat, hogy legyenek készen az üzem beszüntetésére a közel jövőben.

Ipari termelésünk

Ipari termelésünk jelenleg 245 százalékkal magasabb, mint az 1935—39 években volt, s azt hiszik, hogy a jövő évben (még német fegyverszünet esetén is) legalább 220 százalékkal magasabb lesz.

A nemzet bevétele, vagyis a nemzet teljes termelése (minden téren) százezerkétszázötven millió dollár volt. Ezerkilencszázezerben a nemzet teljes termelése és bevétele csak 76 ezer millió dollár volt.

Mennyi a pay-roll

Az egész országban munkadíjakban ebben az évben száz-ezer millió dollárt fizetnek ki. Csúpán a gyárak pay-rollja meghaladja a 31 ezer millió dollárt.

A legnagyobb ágyu

A világ legnagyobb mozgó ágyuja (howitzer) az amerikai 240 milliméteres mezei ágyu, amelynek egyes részeit truckok viszik, s negyven mérföldet tehetnek meg vele óránként.

Huszonhét lábás csöve van, 360 fontos löveget röpit 14 mérföldes távolságra.

A legnagyobb angol mezei ágyu száz fontos löveget nyolc mérföldnyire lö, a legnagyobb német mezei ágyu ugyancsak száz fontos löveget hét mérföldnyire lö. Ezeknek az ágyuknak a hivatása erődítések rombolása.

Élelmiszer termelés

Hogy a nemzet hadi erejét és civil lakosságát élelemmel elláthassuk és szövetségeseinknek is juttathassunk annyit, hogy ne nélkülözzenek, 1944-ben 380 millió akér földet kell megművelni az amerikai farmernek, vagyis tizenhat millió akerral többet, mint a múlt évben.

Repülőgép építés

Még 1940-ben egy P-38 repülőgép elkészítéséhez hat-százhatvanöt ezer munka órára volt az amerikai iparnak szüksége. Ma a tökéletesebb felszerelés mellett ilyen gépet harmincegyszer munka óra alatt adnak ki a gyárak.

Amíg 1940-ben egy B-24 Liberator bombavetőhöz egy millió és kétszázhatvanöt ezer munka óra volt szükséges, ma ugyanilyen gépet negyvenkilencezer munka óra alatt készítenek el gyáraink.

Harmincöt éves amerikai élet SÁRGULÓ LEVELEIBŐL

Irja: HIMLER MÁRTON

Mikor 1914 nyara Károlyi Mihályt és a vele utazó képviselőket meghozta, a talaj elő volt készítve.

Meg volt a program, a különböző amerikai magyar lapok megegyeztek, hogy hová mennek el gyűléseket tartani s benne volt a programba, hogy Károlyi, Buza Barna és Kunfi Zsigmond a Virginiákba velem menjönek.

Tölem nem is vállalkozás volt ez az utazás, különböző okokból, de meg kellett a bányászoknak mutatnom, hogy milyen "erős" a Bányászlap és a személyes presztízsem is meg kellett alaponom közöttük.

Hogy a vállalkozás nem volt könnyű a részemről, azt első sorban a pénz kérdése okozta.

Tisztelegesebb ruhát kellett vennem, mint amilyenekbe akkoriban öltöztem, mert ha az ember grófokkal és nagyságos urakkal eszik egy tából cseresznyét, ahhoz hozzá kell öltözni.

Jószerecsen volt, hogy az utazás nyáron volt s hogy nyolc dollárért vehettem egy "elegáns" nyári ruhát magamnak. Össze kuporgattam nyolcvan dollárt a nagy utra, ami elég volt.

Sokkal nagyobb probléma volt a számomra, hogy akkor már a Baldwin-Feltz emberekkel kezdtem, hogy azokat angol nyelven támadtam s hogy Hufford welchi squire megüzente, hogy agyonüti, ha a lábam be merem tenni McDowell megyébe. És Huffordnak a revolverjén már több "notch" volt, ő egy kis agyonlövésért nem ment épen a szomszédba.

Akármielyen nehezen szántam magam az utra, nem térhettem ki előle, részben azért, mert nem engedhettem Károlyiékát magukban, részben mert tudtam, hogy ha a lapom meg akarom tartani, szembe kell néznem egyszer ezzel a dologgal.

Megirtam hát a lapban az egész uti programot előre és akármielyen furcsán hangzik, el voltam arra is készülve, hogy nem fogok élve vissza jutni New Yorkba. Akkor irtam az első végrendeletemet, mielőtt Károlyiékáknak utnak indultam.

Természetesen a képviselőket a magyar bányászok lelkesen fogadták.

Az első gyűlést Dante, Virginiában tartottuk, ahonnan lementünk aludni Chászár Károly jóbarátomhoz Bondtownba. A Chászár tekintélyét ez a látogatás alaposan emelte s így fizettem neki vissza, hogy annak idején, mikor az első szám kiadásával elcsüggedtem, nem engedte, hogy a Magyar Bányászlap gondolatát feladjam.

Másnap a társaság ketté szakadt, Károlyi maga nem ment Appalachiára, de Buzák lementek, s a harmadik nap este voltak újra együtt, mikor Pocahontason volt egy nagygyűlés az ottani színházban.

A következő reggel Northforkon volt gyűlésünk s onnan mentünk (az én személyes aggodalmamra) Welchre, hogy kimenjünk a Gary plézekre.

Soha nem tudok meghatottság nélkül gondolni rá, hogy azon az uton, Northfork és Welch között állandóan körül vettek a bányászok, akik az élettem szintén féltették.

Akkor Károlyi is, én is azt hittem, hogy az ő tiszteletére utazott velünk vagy nyolc ember Powhatanból és Ashlandról, s Károlyi nagyon meg volt hatva, hogy az a kis csoport két beszédét is végig akarta hallgatni és vele utaztak egyik helyről a másikra.

Csak mikor késő este elutaztunk Welchről, akkor mondtam meg az ottani bank magyar tisztviselője, aki több más magyar banktisztviselővel együtt én küldtem arra a vidékre, hogy a bányászok engem kísértek s hogy mindegyiknél revolver volt, mert a Hufford haragjától féltettek.

Az amerikai közönség előtt sem volt titok, hogy én a Baldwin-Feltz embereket sokszor rablással és többszörös gyilkossággal vádoltam, hírhedt ember lettem a vidéken, és akkor még csak vagy kétezer lakóssal bíró Welch közönsége érdeklődéssel várta, hogy Hufford megelégszik-e azzal, hogy össze ver, vagy ki fog végezni.

Mindenki azonban nem volt gyilkos a vidéken és a tisztességes amerikai társadalom igazat adott az angol nyelvű cikkeknek.

Elutazásom előtt oda jött hozzám a welchi állomáson Judge

Stroddars, a vidék nagytekinthető bírója és biztosított róla, hogy ő velem érez, igazat ad nekem s hogyha szükségem lesz rá, magam mellett fog találni. Nagyon örültem a bíró biztatásának, de kissé elszontyolodva gondoltam rá, hogy ha Hufford és a gangsterjei a fenyegetéseket beváltják, akkor nekem a bíró védelme késő lesz.

Szintén a vonat indulása előtt Slamovitz banktisztviselő világszerte fel róla, hogy Stroddars a magáét máris megtette.

Magához hívatta Mrs. Huffordot, mert haragban volt a squire-al és megmondta neki, hogy ha a hajam szála meggöngyösül, akkor nem nyugszik, amíg igazságot nem szolgáltat.

S Mrs. Hufford a férjét aznap délben, a vonat megérkezése előtt bezárta a fürdőszobájába, ahonnan csak akkor engedte ki, mikor az megesküdött, hogy aznap nem lép ki az utcára.

Ez az eset, hogy a welchi utat bántatlanul megsztam, hogy Hufford nem mert hozzám nyulni, sokkal többet jelentett tekintély dolgában azon a vidéken, mint az, hogy Károlyival karon fogva sétáltam.

Együtt mentem be vele a Gary 6-os számú bányába, együtt voltam ott vele a "diszvendég" s akkor ismerkedtem és barátkoztam meg O'Toole general superintendenttel, aki élet és halál ura volt a hatalmas Gary plézeknek.

Welchről a Károlyi utításai visszatértek a keletre s visszament velük Kende Géza is, mert a nagy utiköltséget a Népszava sem bírta s Károlyival már csak magam mentem Loganba, ahol szintén sikerült gyűlés volt.

Ott már nem kellett, hogy Károlyi az én presztízsemet emelje, Mr. Beisel, a nagy és gazdag Island Creek bányavállalat jelenlegi alelnök és akkori general superintendentje, már jóbarátom volt, ami viszont a tekintélyem Károlyi előtt emelte.

Talán az egész lapkiadói pályám egyik legérdekesebb fejtegetése a Beissellal kötött barátság, amely — bár minden két-három évben, ha hallunk egymásról — még nem szűnt meg.

Érdekes hírek EURÓPÁBAN

Belga nyulak sorsa

A megszálló parancsnokság elrendelte, hogy a belga nyultermelés hetven százalékát december elsejétől kezdve be kell szolgáltatni, s azt Németországba viszik. — Eddig a nyultermelés negyven százalékát rekvirálta el a názi megszálló hatóság.

Rabszolgák ellátása

A német kormány új tervei szerint 1944-ben minden a birodalomban dolgozó munkást annak az országnak kell élelemmel ellátni, ahonnan őket elcipelelték a munkára. Természetesen eddig is elrekvirálták minden megszállt országból a termés nagyobb részét, de ezentul azon felül kell a rabszolgákat minden kifosztott nemzetnek ellátni.

Fáznak a magyar bakák

Az ellenzék szóvá tette a parlamentben, hogy a magyar bakák fáznak, mert nincsenek tisztességes mennyiségű meleg ruhákkal ellátva.

A fronton dolgozó "munkás-hadsereg" zsidó katonáit egyáltalán nem ruházza a kormány, azokat otthoni hozzá tartozóiknak kell ruházattal ellátni.

Lázonganak a hontalanok

A földművesekhez kitelepített németek, akiknek a hajlékát lebombázták, erősen zúgolódnak, mert őket a farmokon természetesen sem örömmel, sem szívesen nem látják. Napnap után panaszkodnak, hogy a názi párttagok családjait francia és olasz villákba telepítették, míg a népet kiüldözték a sok-gyerekes földművesek nyakára. Ez az első eset, hogy a birodalom egy rétege hangosan panaszkodik, s hogy azt itt-ott közzöni merik az újságok.

Szénuzsora

A legmagasabb árat a norvégoknak kell a szénért fizetni. A német tiszték csak annak adnak szénét, aki bizonyítványt ad róla, hogy a megszállás alatt az illető parancsnok a lakossággal nem kegyetlenkedett, a norvég polgársággal "jól bánt". A názik a leszámolásra rettegve készülnek.

Kitűnő sausage

November 12-én a német kormány rendeletet adott ki, hogy a sausage-ba ezentul csak krumplit és zöldséget lehet tenni. Eddig husz százalék volt is engedélyeztek a növény közé keverni.

Ál-rádió állomások

A szövetségesek rájöttek, hogy az ugynevezett német "földalatti állomások" voltaképpen mind názi kezelésben vannak. Egy kevés názi ellenes propagandát adnak le esténként, hogy azután megtöltse a levegőt szövetséges-ellenes propagandával és a német néppel elhitessék, hogy még a titokban működő "földalatti állomások" is a szövetségesek ellen vannak.

Nem boldogul Bodaglio

Az olaszok sem Badoglio, sem Mussolini zászlaja alá nem sietnek valami nagy lelkesedéssel. Ha az olasz királykérés elintézését nyerne és a kormányban a liberális elemek helyet foglalnának, valószínűleg több eredményt tudna Badoglio elérni.

A magyar kenyér

A magyar kormány a kenyér adagot személyenként 25 dekára emelte. Állítólag nincs annyi buza-készlet, hogy ezt a mennyiséget a jövő aratásig adhatják, de a tére nincs elegendő hus, zsír és tűzelő és a felemelt kenyéradaggal akarják kielégíteni a zúgolódó lakosságot.

Albánok szabad csapata

Mióta Churchill megígérte, hogy Albánia ismét független lesz, az albánok ezrei menekülnek a hegyek közt küzdő guerrilla csapatokhoz. A németeg ezer márka fejdíjat ígértek minden a szabad csapatokban küzdő albánért.

Már verik őket

Délmagyarország hirhedeit nájizai panaszkodnak, hogy a magyar lakosság ellenük fordult és néhol egyet-egyet elvernek. Különösen azokat, akiknek családtagjai a német hadseregbe álltak, s így német állampolgárságot vállaltak.

Csak németeknek

Párisban az első és másodrangú mulató helyeket és kávéházakat csak német katonáknak szabad látogatni. A mozikkétharmada ugyanacsak nekik van lefoglalva és a franciák csak a számukra kijelölt mozikkba járhatnak, ahol minden programon legalább egy német propaganda filmet mutatnak. Aki a német film bemutatása alatt felkel a helyéről, azt letartóztatják és megbüntetik.

Gondolatban bűnözött

Ha a názik Németországban elakarják valakinek a vagyont rabolni és nem tudnak rá bünt bizonyítani, akkor az alatt a vád alatt állítják a bíró elé, hogy "magatartásával" a német állameszmét és a fűhert támadta és a terrorizált, s názikkal megrakott bíróság, a büntetést minden esetben kiszabja.

TÁBORI KÓRHÁZBAN

A fehér csafnokba, melyben a holtak, Melyben a haldoklók testei voltak, Behozták — őt golyó sebezte meg — Fiatal kedvencét Valakinek; Fiatal kedvencét, ki hős volt harcán, S megőrzé porlepte, fehérült arcán, Mélyet már ma este a sír fogad, A gyöngéd, gyermeki vonásokat.

Aranyos fürtei kusza csomóban Takarják homlokát, min szüzi hó van; Szép, finom ajkai szintelenek — Haldokol kedvence Valakinek! Mik oda borultak szemöldökére, Hajának gyűrűit simitsuk félre, Keresztbe karjait... őh már hideg, Meghalt a kedvence Valakinek!

Valaki kedveért csokoljuk képen, Halkan egy fohászt is mondjunk el szépen Egyikünk hajfűrtjét őrizze meg — Gyönyöre volt e haj Valakinek.

Va'aki két keze sokszor járt rajta; Talán az anyjának illette ajka, Tán huga lehelte csókját reá, Amikor szeretve átkarolá.

Ki tudja ezt? Senki, csak az ég atyja! Valaki a szivét öneki adta, Valaki, hogy elment, megsíratá, Valaki, majd várja, várja soká; Valaki, szüntelen nevért rebege, Imádság szárnya'n küldi egekbe, Valaki csókjának a nyoma tán Itt van még arcain, s a homlokán.

Valaki virrasztva égbe tekint, Ugy vágnék látni és ölni megint... S ő itt van, s szemére az éj leszállt, S ő itt van, s az ajka örökre zárt. Oh jertek, vigyűk el a sír ölébe, Ejtsünk pár könnyet is halma fölébe, Hol majd e busz szavak bűntelenek: "Itt pihen kedvence Valakinek".

A National Prohibition Party hivatalos jelöltjei

Még majdnem egy teljes esztendő választ el bennünket attól a keddtől, amikor a nemzet a szavazó helyiségekben szavazni fog arra, hogy 1945 január elsejétől ki legyen az Egyesült Államok elnöke.

A választás ideje még jó messze van, de a választási kampány már régen kezdetét vette. Soha nagyobb erővel nem készültek a pártok választásra, mint most és a pártokban rég folynak a tülekedések — a jelöltséget.

Az Egyesült Államok elnöki széke mindig óriási tekintélyt jelentett, de ez a mult négy évben még fokozódott. Ma nemcsak az Egyesült Államokban tartják fontosnak, hogy az elnök személyét jól megválasszák, hanem azt mondhatjuk, az egész világra nézve fontos az.

Európa, Ázsia, Afrika, Dél-Amerika népeire nézve is nagyon fontos, hogy milyen felfogású egyén él a Fehér Házban.

Ma a pártok körében roppant mozgalmas élet folyik, jelöltek érdekében dolgoznak, adnak és vesznek támogatásokat, alkukat kötnék, amiket esetleg nem tartanak be.

A demokrata pártban még nem kezdődhetett meg az igazi hadjárat, mert hiszen a párt tagjai addig azt nem kezdhetik meg, míg tisztában nem lesznek azzal, hogy Roosevelt elnök kiváncsi negyedszer is jelölt lenni, vagy sem.

Eddig e tekintetben a párt tagjai tájékozatlanok. Roosevelt elnök úgy látszik követi négy év előtti taktikáját és pártjának tagjait bizonytalanságban tartja — és csak a párt konvenciója előtt közvetlenül adja a párt tudtára, hogy mit akar.

Persze: arra az esetre, ha Roosevelt elnök nem vállalna jelöltséget, bőségesen készítenek elő jelölteket. Minthogy a párt nem egységes felfogású, vannak jelöltjei a haladó szellemű pártfogóknak éppen úgy, mint a déli reakcióknak.

A republikánus pártban más a helyzet. Ott már szabadon csatározhatnak a jelölt-jelöltek.

Willkie, Dewey és Bricker csoportjai tevékenykednek erősen, de az sem lehetetlen, hogy a konvenció aztán nem e három egyén közül választják majd meg a párt elnökjelöltjét.

Persze: lesznek kisebb pártoknak is jelöltjeik, bár azok tudják előre, hogy reményük nem lehet a győzelemre. Csökönnyo-

sen állítanak némely pártok jelöltek, talán csak azért, hogy majd egykor a jelöltek unokáik eldicsékedhessenek azzal, hogy a nagypapa ennek vagy amannak a törpe pártjának ezen és ezen a választásán az Egyesült Államok elnökjelöltje volt.

A reménytelen pártok között egy új bukkant fel, mely az 1944-es választáson elnökjelöltet állít, sőt az összes pártok közül az elsőnek már meg is tartotta a nemzetet konvencióját és kijelölte a jelöltjeit.

National Prohibition Party ennek a kis pártjának a neve és mint nevük is elárulja, programunk azzal, hogy a prohibíció átkát visszahozzák erre a nemzetre.

A háború kitörése óta igen nagy aktivitást fejtenek ki. — Most, hogy ital szüke szakadt a háború következtében a nemzetre, némely helyen már felléptek a bootleggerek és ez elég alap a National Prohibition Partynek arra, hogy erősebb aktivitást fejtsen ki.

Szivósan szervezkednek államokként. Főtámogatóik persze fő öreg ismerőseink, a WCTU nénikék, akiknek most nincsen más gondjuk, mint a prohibíció érdekében agitálni.

A párt Indianapolisban tartotta konvencióját és Claude A. Watson los angelesi ügyvédet választották meg a párt elnökjelöltjéül, míg Rev. F. C. Carrier Washingtonból a párt alelnökjelöltje.

Parázs harcok előzték meg e törpe párt konvencióján is a jelöltséget, pedig a jelöltek jól tudják, hogy még álmoknak is merész lenne az elnökség számukra. Mégis igen nagy csata folyt a jelöltséget.

Watsonnak Rev. Samuel Morris, San Antonio, Texasból volt az ellenjelöltje és mikor kisebbségben maradt, az alelnökséggel akarták kielégíteni, de sértődötten visszautasította azt azzal, hogy ő vagy elnökjelöltje a pártnak, vagy semmit sem kér. A párt helyeselte, hogy a semminél maradjon.

Megjegyzendő, hogy mint a haditudósítók jelentik, a katonák, akik a tengerentúl vannak, idegeskedve hallanak a prohibíció mozgalmáról és attól tartanak, hogy az ő távollétüket használják fel a prohibíció hívei, hogy a szárazságot a nemzetre hozzák, mint történt az az első világháború idején.

A katonáknak igazuk van

A háború poklaiból hazakerült katonákkal utaztam a mult héten. Columbusból Pittsburghig négy és félóra az ut és ezt az időt ugyiszlán teljesen két harccal való beszélgetéssel töltöttem.

Marinerek voltak az utitársaim. Mindketten a csendestengermenti harcokban tették életüket kockára. Az egyiket malária verte le a lábáról, a másikat továbbképzésre került vissza az országba. Mindketten hat héttel ezelőtt érkeztek egy nyugati kikötőbe. Azóta az egyik kórházban volt, a másik iskolában tanult. Utban voltak egy atlanti-océáni partiba.

Beszélgetés közben azt mondták, ők úgy érzik, az itthoniak még mindig nincsenek tisztában azzal, mit szenvednek a harcosok a csaták poklaiban, de csaták nélkül is mennyi szenvedésnek, nélkülözésnek vannak kitéve. Nem ellátás tekintetében, hanem a háború születe primitív élet miatt.

Azt mondták ezek a gyerekek — és ebben tökéletesen egyetértem velük — az itthoniak még csak el sem tudják képzelni azt az életmódot, amiben a harcosoknak élniük kell vadonban, rókalyukakban, hévenyészett árkokban, életüket kockáztatva.

Valamennyire el tudom képzelni, mert hiszen az első háborúban résztvettem, én is voltam elég hosszú ideig lövészárkban, rókalyukak lakója.

A fiuk beszélgetés közben szinte keserűen mutattak rá, hogy rossz nekik azt látni, egyekek mennyire nem akarják tudomásul venni, hogy háború van, hogy amerikai fiuk millióinak élete forog kockán.

Ezernem kellett, hogy a fiuk nem értenek meg sok mindent, ami itthon történik és nem akarom itt részletezni pl. azt, ahogy John L. Lewisről nyilatkoztak.

Amikor elpucsztam a fiuktól és leszálltam a vonatról, a vasutállomáson megvettem a pittsburghi reggeli lapot.

Mikor szállodai lakásomra értem, olvasni kezdtem azt. Amint az első oldalt átfutottam, meg kellett állapítanom magamban, hogy a gyerekeknek nagyon is igazuk volt, amikor azt állították, hogy az itthoni fronton még mindig nagyon sokan nem vették tudomásul a háborút, az amerikai fiuk irtó szenvedéseit, megpróbáltatásait.

Meg kellett azt állapítanom, mert a szóbanforgó ujság első oldalán akkor hajnalban majdnem annyi helyet szentelt a lap Frank Sinatra dalénekes katonai ügyének, mint a háború eseményeinek.

Frank Sinatranak a következő napon kellett orvosi vizsgálá-

ton megjelenni és ebből az alkalomból a pittsburghi lap hasábján keresztül foglalkozott becses személyével, latolgatta az eshetőségeket, mi lesz, ha a nagy dalénekest katonai szolgálatra alkalmassnak találják. Annak a létnek a szombatján kellett a népszerű énekesnek pittsburghi szereplését megkezdeni és számitgatták, ha bevállik, esetleg le kell mondanai az acélváros népének arról a szerencséről, hogy Sinatra ur éneklésében gyönyörködhesse.

Ez volt a reggeli ujságban. A delutáni lapok se nem akartak a reggeli lap mögött maradni, azok is hasábjokat szenteltek első oldalukon a nagy eseménynek, hogy Sinatra ur orvosi vizsgálatra kerül.

E napon úgy nézett ki a pittsburghi lapokon keresztül, hogy ebben az országban nem volt nagyobb esemény, mint a dalénekes katonai orvosi vizsgálata.

Másnap aztán azt ordították ismét nagy betűkkel és ismét hasábjakon keresztül, hogy Sinatra ur dobhártyáját a katonai orvosok lyuknak találták és emiatt a népszerű énekes 4-F osztályba került, ami azt jelenti, hogy katonai szolgálata nem találták alkalmassnak.

Sinatra ur másnap volt esedékes Pittsburgban és a lapoknak sikerült a cikkezésekkel annyira felcsigáznai az érdeklődést, hogy biciklis rendőröknek kellett a hajnali órákban a vasutállomáson megjelenni, hogy az imádók tömege fel ne borítsa ott a rendet. És a városba való bevonulás olyan volt, hogy megszűnt egy koronás király is megelégedhetett volna.

A lapok tovább üttették — még mindig az első oldalon — a nagy dobót, Sinatra ur érkezéséről, bevonulásáról rengeteg fényképet is közöltek. Ennek következménye az lett, hogy bár a színház pénztárát, ahol a nagy művész fellépett, csak reggel 8 óra után nyitották ki, akadtak nagy számmal, akik már hajnali háromkor sorba álltak, hogy a megnyitó előadásra jegyhez jussanak.

És az ujságok tovább ütik a nagy dobót, annyit írnak a dalénekesről, mint a háború eseményeiről. A közönség tódul a színházba, korá reggeltől késő éjszakáig tartanak az előadások és mikor vége lesz a hétnek, Frank Sinatra körülbelül huszezer dollárral gazdagabban utazik el Pittsburgból.

En megértem a művészet iránti lelkesedést, azt is, ha az ifjú hölgyek lelkesednek egy szivdöglesztő dalénekesért. Igaz, hogy Frank Sinatrára a legjobb akaratral se lehetne ráfogni,

hogy férfi szépség, se azt, hogy éneklése a legkiválóbb lenne: de guszpus dolga, hogy kinek ki és mi tetszik.

Megértem azt is, ha csitri kisasszonyok megszöknek Brooklynból és eljönnek a művész után Pittsburgba, hogy láthassák szívük szerelmét — bár nekem egy kicsit gyanusak az ilyen esetek és, úgy vélem, ha egyszerűen alaposan kihallgatnák a kisasszonyokat, azok esetleg bevállalnák, hogy Sinatra ur publicitási managerének valami köze van az ő ugynevezett szökésükhöz.

De azt annak ellenére, hogy immár több mint husz éve én is az ujság üzletben élek, nem tudom megérteni, hogy a pittsburghi napilapok a háború kelésüközepén, amikor Sinatra ur korabeli fiuk millió számra teszik kockára életüket, annyi helyet szenteltek a dalénekes katonai ügyének.

En pl. a nemzet szempontjából sokkal jobban szerettem volna, ha Sinatra urnak fel kellett volna venni Uncle Sam ruháját. A dobhártyán levő lyuk talán nem olyan nagy, hogy Sinatra ur semmit se hallana. Ha nem hallana semmit, akkor zenekari kísérettel dalolni se tudna. A fiuk morálját biztosan nem fokozza, amikor azt olvassák kint a csatatereken az ujságban, hogy Sinatra ur tovább keresi a heti 15—20,000 dollárokat, míg ők 50 dollár mellett kockáztatják életüket, mert olyan szerencsés, hogy a dobhártyáján lyuk van.

Valahogy nem tartom szerencsésnek az itteni sorozási rendszert. Hogy kicsi hibával kicseusznak nagyon sokan minden szolgálat alól. Sinatra ur a lyuknak dobhártyával, pl. úgy vélem kintinó szolgálatot tehetne iródban, vagy dalolhatna katonai táborokban, kórházakban — bajtársainak, havi ötven dollárokért.

Akik Sinatra ur iránti lelkesedésből hajnali háromkor már sorban állnak, azok idézik elő a fiukban az az érzést, hogy az itthoni fronton még sokan nincsenek tisztában a háború borzalmaival, még mindig nagyon sokan el se tudják képzelni azt a mérhetetlen szenvedést, amiben fiainknak részüik van.

Mert ha el tudnák képzelni, akkor akiknek ünneplő kedvük van, nem a lyukak dobhártya miatt katonai szolgálat alól mentesített Sinatra Ferenc tiszteletere vonulnának ki a vasutállomásra, állnának sorfalat, hogy láthassák a keshedt énekest, hanem azokat tisztelnék meg jobban, akik csaták poklaiból hazatértek ...

FÁY FISHER ANDOR

Názi parancsra megkezdődtek az akasztások

Kharkovban, ebben a nagyon sokat szenvedett orosz városban itélkeztek első ízben a második világháború lelketlen, vérszomjas náci fenevadjai felett.

Alig pár héttel aztán, hogy a hatalmak: az Egyesült Államok, Anglia és Oroszország közös nyilatkozatban adták tudtúl a világnak, miszerint a háború bűnöseit abban a körzetben fogják bíróság elé állítani, ahol azok bűneiket elkövették, Kharkovban máris három náci bestia és egy áruló orosz felett itélkezett a szovjet bíróság.

A fenevadak fogságba kerültek, amikor az oroszok felszabadították Kharkovot és mert ismerték őket a városban, környü volt őket is, hozzájuk átcsepezt az orosz tettestársukat is bíróság elé állítani.

Akik azt hitték, hogy a háború tettesinek tárgyalására majd csak a háború befejezése után kerül a sor, azok csalódtak. Az oroszok azonnal bíróság elé állították őket az egyezés megkötése után.

Nyilván azért, hogy a még megszállt orosz terület náci bestiainak figyelmeztetést küldjenek: jó lesz vigyázni cselekedeteikre, mert azokért számot kell majd adni.

Kétségtelen, hogy a háború nem népünnepély, ott nem szokás az érzelmekre hallgatni és

Csábdalok a munkásság felé

(Folytatás a 2-ik hasábról)

Ezekkel a kijelentésekkel Willkie meglehetősen idegessé teszi a párt nagyfejűit — de nem tudják, hogy közelebb viszi-e magához a munkásokat.

Amerika munkásai bizonyonnyal nagy többségükben elég érettek ahhoz, hogy felismerjék a csábdalok melódiájában a szavazatófogó, olvatag, mámorító szövegeket és azokra ne nagyon hallgassanak.

Willkie, lehet munkásbarát politikus, de a mögötte álló csoportokról ezt nem lehet elmondani és kérdés, hogy megválasztása esetén Willkie bírna-e majd ezekkel. Kétségtelen, hogy Willkie kijelentéseiben részüik van azoknak a munkásvezéreknek, akik táborukat szeretnék — ha Willkie jelölt lesz — a republikánus jelöltre szavaztatni. Az American Federation of Labor vezérkarában vannak öreg reakciós vezérek, akik ma is republikánusok és ott van közöttük John L. Lewis is, aki már 1940-ben Willkire akarta szavaztatni a bányászokat.

A csábdalok, a munkásbarátosság hangoztatása ezeknek a vezéreknek a csoportjai felé van irányítva. Az ő meghódításukra készültek. Hogy vezérek tudjanak a republikánus jelölt beszédeiből idézni, hogy itt és itt, ekkor és ekkor ilyen vagy olyan munkásbarát kijelentést tett jelöltük.

1944 tavasza is messze van még, amikor a republikánus konvenció eldönti majd, hogy ki lesz a párt jelöltje. Még azt se tudják, hol tartják a konvenciót, Willkie Chicagóban szeretné azt tartani, mire a pártnak azok a tagjai, akik Willkie ellenesek, csak azért is Cleveland mellett kardoskodnak.

Persze Dewey és Bricker is hangoztatja munkásbarátosságát, mert ez most divatos szólam lett. Azt hiszik, hogy azzal meg tudják nyerni a munkásság támogatását. Jó lesz, ha a munkások kinyitják ugyan füleiket és az egyiken beengedik ugyan a republikánus párt jelöltjeinek csábdalait — de a másikon kielégedik azt és a jelöltek közül majd arra szavaznak, akinek már a multja is bizonyított munkásbarátossága mellett.

egy kis embertelenségért nem szokás szomszédba menni. A háborúban az emberek levetnek minden szemérmét, állatokká aljasodnak, mert a körülmények kényszerítik arra — de amit ezek a náci bestiak Kharkovban műveltek, az jóval túl megy minden elképzelhető határon.

A názik paptenta volt, mint a bíróság előtt az egyik náci vádlott be is ismerte, hogy katonai céllövő gyakorlatiához élő, ártatlan civil figurákat használt és mennél ügyesebben löttek katonái, mennél többet küldtek másvilágra céllövő gyakorlat közben: annál jobban örült.

A másik vadállat, 22 éves fiatal hadnagy beismerte, hogy vagy három ezer oroszot küldött másvilágra azért, mert azok, amikor Kharkov egy ízben rövid időre felszabadult, virággal fogadták az orosz csapatokat.

A náci vádlottak tárgyalásán kibontakozott a kép a náci tisztekről. Egytől egyik azzal védekeztek, hogy katonák, akik parancsot teljesítettek és bármi is volt a parancs, ők azt nem vizsgálhatták, nekik azt teljesíteni kellett.

A vád persze rámutatott arra, hogy a náci tisztek túl mentek még a parancsok fölött is, egyéni kezdeményezésre is özőnével gyilkoltattak és ezt a vádlottak a jelentések szerint nem is tagadták.

A náci nevelésnek kell betudni, hogy a fiatal hadnagy képes volt több mint három ezer embert, asszonyt, gyermeket legyilkoltatni. Annak a nevelési rendszernek az eredménye ez, mely nem emberségre, hanem brutálitásra oktatta a fiatal lelkeket. Krisztus tanításai helyett valami kótyagos náci katekizmussal mételeyezték tíz éve a fiatal lelkeket és így lehetett a náci fiatalagságból fenevadakat kitenyészteni. Ahol nem az emberség, hanem a kegyetlenség a virtus, ott fenevadok vedlik át az emberre.

A tárgyaláson a náci vádlottak nem tagadták bűneiket. Elismerték kegyetlenségeiket, de mindenért felelőseiket, a náci vezéreket okolták — aki távol vannak.

Az orosz bíróság nem vette ezt tekintetbe és halálra ítélte mind a három náci vádlottat és a büntetésüká züllött orosz.

A kivégzésüket ötenezer ember nézte, amit nem lehet csodálni. A sokat szenvedett felszabadult város lakossága látni akarta azoknak kimúltát, akik nemrég maguk végeztették ki az ő hozzátartozóikat, barátaiikat.

En ugyan nem tudnék kivégzésben gyönyörködni, de meg tudom azokat érteni, akiknek kielégülést jelentett, hogy láthatták a három náci fenevad kivégzését.

Mielőtt az ítéletet végrehajtották volna, könyörögtek életükért. Még azt is felajánlották, hogy a náci hadsereg ellen is harcolnak, ha életben hagyják őket.

Akik egykor lelketlenül kivégeztettek ártatlan férfiakat, asszonyokat és gyermekeket: nyiválkáló gyerekek lettek, amikor maguknak kellett szembenézni a halállal.

Kharkovban megkezdődött az itélkezés azok felett, akik a földre hozták a poklot. Ott még csak egészen kis bűnösök, kapitány, hadnagy és rendőrkáplár felett itélkeztek. Kicsi emberek, de nagy gyilkosok voltak életükben.

Ebből az ítéletből láthatják a nagy bűnösök is, hogy a szövetségesek — nem tréfálnak. Hogy komolyan gondolják annak a határozatnak a végrehajtását, miszerint a háborús bűnösök fölött abban a kerületben fogják itélkezni, ahol bestiális cselekedeteiket elkövették.

Kharkov után hihetőleg nem sokára az igazi, a nagy bűnösök kerülnek majd bíróság elé.

Csábdalok a munkásság felé

Hol vagyunk még a negyvenégyes választástól és mégis nem mulik el egyetlen nap se, hogy a sajtóban ne látnánk jelét a készülődésnek.

A Grand Old Partyban különféle csoportok hadakoznak ugyan a jelöltség kérdésében, egyetlen ponton egyeznek csak meg a nézetek, hogy Roosevelt elnökségét meg kell akadályozni és ugyanakkor véget kell vetni annak az irányzatnak, melyet New Dealnek neveznek.

A republikánus párt kétségtelenül soha nem látott erővel akar felvonulni a harcba és különösen el lehetünk készülve példátlan erőfeszítésre, ha a republikánus párt konvenciója olyan jelölt mellett dönt, aki a tőke előtt kedves.

Ma még három jelölt körül csatáznak, Willkie, Dewey és Bricker személye van előtérben, de az se lehetetlen, hogy egy "dark horse" egy ma még ismeretlen jelölt áll ki majd a demokrata párt jelöltje ellen.

A republikánus párt korifeusai, a nagytőke és nagyipar fejedelmei semmiképpen se szeretnék olyan jelöltet, akitől azt remélnék, hogy folytatja Roosevelt szociális politikáját. Azt már a legreakciósebb tőkés sem hi-

szik, hogy Roosevelt újításait: a social security, a munkanélküliség esetére szóló biztosítás és más munkásjelölti intézkedésektől meg lehet szabadulni, de azt szeretnék, ha republikánus kormányzat venné át az uralmat: az legalább nem folytatná a Roosevelt által elindított szociális újításokat.

Willkie körül tudják, hogy hajlamos a Roosevelt szociális politikájának követésére, folytatására — és így a tőke egyáltalán nem örülne, ha a konvenció őt jelölné majd elnöknek.

Willkie nem is tartja titokban, hogy szociális politikát akar folytatni, sőt hangoztatja az is, ahol csak arra módja van. Tudja, hogy nem lehet az időt megállítani, nem lehet a Roosevelt korszak után munkásellenes politikával győzni és gyakran figyelmezteti is a pártot.

Milwaukeeban elmondott nagy beszéde után uja és újra figyelmezteti a pártot, hogy a győzelemre csak úgy lehet esély, ha a párt rokonszenves platformot tud a munkásság felé mutatni. Ha nem hangoztatják, hogy a New Deal ki kell dobni, hogy a munkásjelölti törvényeket meg kell változtatni.

(Folytatás a 6-ik hasábján)

Még kapható 1944 évi NAPTÁRUNK

A mi naptárunk legkülömb

Hosszu évek során mindig a mi naptárunk volt a legkülömb, a legtisztábbban, a legsebben elkészített naptár az országban és azt az olvasók mindig a legnagyobb örömmel fogadták.

A szépirodalom remekei

Naptárunk összeállításánál arra törekedtünk, hogy a háborúra vonatkozó dolgok kiküszöböljék belőle, s hogy abban az olvasó üdülést, szórakozást és sok ismertést kapjon.

KÜLDJE RENDELÉSÉT ÉS 50 CENTET A NAPTÁRRA HOGY AZT MIELŐBB KÉZHEZ KAPHASSA — CSELEKEDJÉK MÉG MA

Előfizetését és naptárrendelését tessék így címezni:

MAGYAR BANYASZLAP

239 FOURTH AVENUE

PITTSBURGH, 22, PA.

MAGYAR BANYÁSZLAP

(HUNGARIAN MINERS' JOURNAL)

Published by Andrew Fay Fisher
 Published every Thursday at 8502 W. Jefferson Ave. Detroit, Mich.
 Editorial office: 239 Fourth Ave. Pittsburgh, Pa.
 Phones: Atlantic 6050, 6051

Az egyedül magyar bányászlap az Egyesült Államokban
 The only Hungarian Miners' Journal in the United States

Subscription Rates: In the United States \$4.00
 Előfizetési ár: Az Egyesült Államokban \$4.00
 Egyes szám ára 6c Single Copy 6c

ANDREW FAY FISHER, Editor

A Magyar Bányászlapot bányászok írják bányászokról bányászoknak
 The Hungarian Miner's Journal is Written for Miners of Miners
 by Miners

Entered as Second Class Matter at the Post Office at Detroit, Mich.
 Under the Act of March 3, 1879.

Minden levelét ide tessék címezni:
 MAGYAR BANYÁSZLAP
 239 FOURTH AVE. PITTSBURGH, 22, PA

LOUIS KOSSUTH

Liberty hajó valahol a tengeren jár már rendeltetési helye felé. A magyarok imája, féltő szeretete kíséri a nagy magyar hazafi nevét viselő amerikai hajót. Amerikai zászló az árbóc rudon, magyar név a hajó orrán, amikor az az ország, melynek fia volt Kossuth, most háborúban áll ezzel a nemzettel.

Kossuth Lajos nevét viselő hajónak az amerikai magyarok a patrónusai: azt mondhatjuk minden amerikai magyar színté azt érzi, hogy valami köze neki is van ehhez a hajóhoz.

Az Amerikai Magyar Református Egyesület, melynek hathatós része van abban, hogy a Kossuth hajó már a tengeren járja: ékes bizonyítékát is adta annak, hogy a hajókeresztelő után sem szűnt meg a rokonság a hajó és az amerikai magyarság között. Gavallérosan gondoskodott arról, hogy a hajó személyzeti szalonját a Raskó-képről készült megfelelő fénykép ékesítse. Sam Houstont, a hajó kapitányát egy Kossuth amerikai utja idején 1852-ben kiadott "The Life of Louis Kossuth" című könyvvel ajándékozta meg. A hajó szalonjának könyvtárában — természetesen megfelelő engedély birtokában — annyi angol nyelvű Kossuth-tal, a magyar ügyvel foglalkozó könyvet helyeztet el, amennyit csak hirtelenében betudtak szerezni. A hajó személyzetét bőségesen ellátta Kossuth Lajosról készült Raskó-kép nyomán kiadott levelező lapokkal. Szétküldhetik hozzátartozóiknak, annak a magyar hazafinak a fényképét, akiről elnevezett hajón teljesítenek szolgálatot.

Nem lehet elvitatni: a legnagyobb magyar propaganda Louis Kossuth hajó, de az is, hogy könyvekkel is felszerelték a hajót, hogy a személyzettel is megismertetik annak az embernek az életét, akinek neve ma is a magyarok imádságaiban van foglalva.

Minden elismerés kijár az Amerikai Magyar Református Egyesületnek azért a gondosságért, amivel a hajót ellátták magyar vonatkozású könyvekkel, képpel.

AZ ALAPSZABÁLYON TULMENŐ

igazi testvérsegítés szép jelével találkozunk és azt hisszük, jó lesz, ha erről szélesebb körben is tudnak majd Magyar-Amerikában.

A Verhovay Segély Egylet 108-ik youngstowni fióka december havi gyűlésén kimondta, hogy a fiók vagyonából 1500 dollárt kihat és ezt a háború befejezése után egyforma arányban a hazatérő hősök között kiosztja, a hős halállal ki-múlt tagjaik részét pedig azok örökösei fogják megkapni.

Amerikai magyar életünknek igazán szép eseménye ez a határozat. A youngstowni Verhovay 108-as fiók tagjai valóban megmutatták, hogy méltányolják azoknak a fiúknak retentő áldozatát, akik otthagyták otthonaikat, szeretetteiket és elmentek a háza védelmére életüket is kockáztatni. Méltánylásukat tettel bizonyítják, amikor vagyonuknak jelentős részét készséggel felajánlják a harcosoknak. Nem az összeg nagysága fontos ebben az esetben, sokat nem adhatnak, de a szép gesztus, amivel azt adják.

A hazatérő hősök biztosan jólesően látják majd, hogy öreg tagtársaik, akik annak idején egykor régen, mikor még fiatalabbak voltak, betegségy-alapra összetáncolt, össze banketkezett pénzüket adják oda a fiataloknak elismerésük csekély jeléül.

Szép és meghatározó gesztus az öregek részéről, amikor pedig egyre többen és többen szorulnak a betegségy-alap kiegészítőjére és mégis egyhangulag megszavazták, hogy abból az alapból a hazatérő hősöknek juttassanak valamit.

A fiók elnöke, Debrowszki András érdemes, régi youngstowni közéleti harcos, alelnöke: Kostyó János, ügykezelője: Turner József, akit a konvenció igazgatóul választott.

Az ő érdemük, hogy tagságuk elé vittek ilyen indítványt és ezzel első a magyar egyleti életben, ahol már magyar testületben a hazatérő hősök jutalmazására gondoltak.

Hihető, más helyeken is gondolkoznak az eseten és követik majd a youngstowni példát. Ahol nincsen alap, amiből ki lehetne hasítani ilyen célra, ott teremteni kell ilyen. Ma több pénz van mindenütt, mint máskor lenne, még a háború befejezéséig idő és alkalom van ilyen alapok teremtesére.

BELLAIRE, OHIO

KÖSZÖNJÜK
 A MAGYARSÁG PÁRTFOGASÁT
 Mindent elkövetünk, hogy meg legyenek velünk elégedve

**Grafton-Bauknecht
 Mellott Co.
 FUNERAL DIRECTORS**

Cor. 37th & Jefferson Telefon 66
 Bellaire, Ohio

A MULT HÉTEN
 ELÉNKEBBEK

voltak a harcterek, s az Egyesült Nemzetek az összes harcterek eseményeit megelégedéssel szemlélik.

Minden összevont német erő és erőfeszítés képtelen volt rá, hogy az oroszok kezeiből Kivét még egyszer kicsavarhassák s a kísérletekben a nazik a halottak tizezreit veszítették.

Megindult azonban az orosz fronton egy Sovjet hadsereg a déli vonal közepén, amely az első napokban szenzációs eredményeket ért el s két nap alatt ötszáz falut és várost csavart ki a németek kezéből.

Ez a kezdete annak a félelmetes téli hadjáratnak, amely ismét több német divízió sírját fogja megásni, s amely valószínűleg eljut a régi orosz-lengyel határig.

A Sovjet csapatai hasonló elannel közelednek Besszarábia remegő frontjához és a románok arról beszélnek, hogy Besszarábiát teljesen ki fogják irtani a következő hetekben. Ugy látszik a civil lakosság a kormányknak ezt az intézkedését nem várja, mert máris tudnak a tartományból biztonságosabb vidékre.

AZ OLASZ FRONTON
 A MULT HÉTEN

lényeges eredményeket értek el úgy az amerikai, mint az angol hadseregek, amelyek a Rómához vezető út meg nézi kézen maradt magaslatainak a legnagyobb részét elvették.

Az olasz front küzdelmei súlyos véraldozatba kerültek, de ha a Róma alatt levő sikkságot elérjük, amelytől a mult héten csak néhány mérföld választott el bennünket, az olasz főváros belátható időn belül a miénk lesz.

Az olasz kormány újja szervezett csapatai — bár még nem nagy eredménnyel — a szövetségeseik oldalán harcolnak, s ez olyan morális hatással van a nazikra, hogy komoly katonai szakértők a német sorok teljes bomlását sem tartják kizártnak.

Egyelőre azonban minden egyes előre tett lépésünkért magas árat kell fizetnünk s tudósítónk egyhangulag az amerikai és angol csapatok hősiességéről beszélnek.

AZT SEM HALLGATHATJUK

azonban el, hogy kellemetlen meglepetések is érnek ezen a fronton bennünket s a mult héten nagy szenzációt keltett, hogy egy tucatnyi olasz kémét a szövetségeseik elfogták.

A megszállt olasz területek még nincsenek megtisztítva a naziktól s ezzel szemben a túlzó radikálisok is gondot adnak a megszálló hatóságoknak.

Nápolyban, ahol a Mussolini két évtizedig tartó uralmai alatt alatt még sem volt szabad az olaszoknak szusszanni, kénytelenek voltak parancsnokaink a gyűlések tucatjait betiltani, nehogy a politikai szélsőségek anarchiába döntsék az országot.

Mindez azt mutatja, hogy az ellenség legyőzése után marad még épen elég probléma, s hosszú időbe fog kerülni, amíg a tengely országokban rendet csinálunk.

ROMMEL DIVÍZIÓ
 A HEGYEKBE

zavarták Tito hadseregének egy nagy részét, de megsemmisíteni nem tudták s a nazik Titonál több veszteséget szenvedtek.

A szeb guerillákat a szövetségeseik ma már nemcsak fegyverrel látják el, hanem hadmozdulataikat a hadihajók és a légi flotta is támogatják, mikor arra megnyílik az alkalmuk.

Egyébként a guerilla vezér és

kormányja még mindig nincsenek jóviszonyban a száműzött szerb kormányval, s ennek a kérdésnek az elitézése olyan probléma, amely nem is igen várható a háború utánra.

Szerbián kívül természetesen nyugtalanság van az egész Balkánon, s Bulgária népe lázongva követeli, hogy a kormány azonnal békét keressen.

A nazik azt követelik a magyar kormánytól, hogy csapatokat adjanak Rommelnek, Budapesttől azonban választ eddig nem kaptak.

A LÉGI TÁMADÁSOK

nap-nap után és folyton nagyobb erővel megismétlődnek s svájci hírek szerint a nazik Berlin TELJES KIÜRÍTÁSÁRE készülnek.

Légi támadások alatt mi is szenvedtünk, s a mult héten rozták nyilvánosságra, hogy Bari olasz kikötőben egyszerre hét hajót és ezernél több embert veszítettünk.

Egyébként szemmel láthatólag mi vagyunk a levegőben minden egyes fronton fülényben s a németek újabb meg újabb védelmi módzatai eredménnyel nem járnak.

A mult héten találkoztak repülőink első ízben a félelmetes roket bombákkal, amelyek azonban ezideig az Egyesült Államok légi flottájában és hajóiban kárt nem tettek.

Ez azonban nem jelenti, hogy azok nem veszedelmes fegyverek s fel kell tennünk, hogy a második front megnyitásával tömegesen találkoznunk ezekkel a torpedókkal és bombákkal.

A MULT HÉTEN VALAMIVEL

aktívabbak voltak a szubmarinok is, amelyek egész a mexicói Gulfig hatoltak s bár egy pár hajónk elsüllyedt, sem komoly, sem félelmetes fegyvereket többé nem jelentenek a nemzetek kezében.

S miközben a németek minden fronton vissza szorulnak, izgalmossal várjuk, hogy hol nyílik meg az a bizonyos "második" front és talán harmadik front, amely ma már nincs messze.

Minden látható jel azt mutatja, hogy az Egyesült Nemzetek nem fogják Nyugat Európa megtámadásával a tavasz végét megvárni, bár az is biztos, hogy csak akkor támadnak, mikor arra teljes alaposítással fel lesznek készítve.

A nazik a divíziók tucatjait vetik a bulgár és francia frontokra, s hadseregeik nagy részét kénytelenek az orosz frontról elvonni.

Azon fronton egyébként súlyos morális vereséget is szenvedtek a németek a mult héten, amelynek a hatását kiszámítani nem tudják.

FELAKASZTOTTAK HÁROM

nazik és egy orosz áruút, akik kegyetlenkedtek a civil lakossággal és a hadifoglyokkal, miután őket az orosz bíróság szabályszerűen halálra ítélte.

A nazik természetesen azzal védekeztek, hogy felső parancsra kegyetlenkedtek a lakossággal s a legszörnyűbb brutalitással Hitleréket ők maguk vádolták, ez azonban nem képezhet egyetlen tiszt számára sem melegséget.

A végrehajtott itéletből a német tiszt kegyetlenkedés meglátáni, hogy ez a háború nem fog a bűnösök futásával véget érni s hogy azokat a fegyverszünet után nem adják a tulságosan elnéző német bíróságok kezére.

Az oroszok által kimondott és végrehajtott halalos ítéletet az Egyesült Nemzetek tagjai nyugalmal fogadták, mert a brutalitásban bűnös nazik megbün-

tetését a moszkvai paktum is megígérte, s azt minden rendes ember kívánja.

A CSENDES TENGER
 FRONTJA

sem volt valami csendes a mult héten. McArthur hős katonái mennek feltartóztatatlannul előre s újabb mozdulataik egyes Rabault fenyegetik, ami a japánok egyik legfontosabb hadi házisa a Csendes tenger déli frontján.

Ezek az újabb területhódítások is nagy véraldozatba kerültek, de hála légi fölényünknek, veszteségeink korántsem közelítik meg azt a japán veszteségeket, amit Tokio is bevallott.

A japán kormány aggodalmait mi sem mutatja jobban, mint hogy a népüknek nevétségesen hazudnak, és sokkal több hadi-rájó elsüllyesztését jelentik, mint amennyivel rendelkezünk idáig. A mult héten tokiói jelentések elsüllyesztettek egy olyan hajónkat is (Wisconsin), amely nincs még felszerelve és a vízre bocsátva.

Természetesen mindezek a Csendes tengerbeli győzelmek nagyon messze vannak még Japántól, de olyan fontos pozíciókat veszünk birtokba, amelyekről a támadás aránylag könnyű lesz.

AZ ITHONI FRONTON

sincs olyan baj, amelynek hatása lehetne a háborúra vagy a frontokra. A hadi termelés, amely egy évvel ezelőt meg kétségbeesítő volt, ma a várakozást jóval felülmutta s innen is, onnan is kapjuk a hírt, hogy a gyárak átternek a békés használatra való munkára.

A Smith-Corona írógépgyárat felszabadították a hadimunka alól, az összes hajógyárakban megszűnik a vasárnapi munka az új évvel és sok gyárban az "overtime" is megszűnik.

Ahol ilyen átszervezés van folyamatban, ott le vannak téve a munkások, de el tudnak helyezkedni egyelőre más hadigyárakban.

Nyersanyagokban már semmiféle hiány nincs és mostantól kezdve napirenden lesznek a hírek, hogy egy-egy gyár távozik a hadi termelésből, amelyben hiány sehol nincs.

Ez azt is jelenti, hogy a nagy munkáshiány megszűnik s ma már a gyárak nem is panaszkodnak olyan hangosan munkásért.

A KONGRESSZUSNAK AZ AZ

intézkedése, hogy a Pearl Harbor előtti apákat csak akkor sorozzák, mikor már elismerték a nőtlen embert nem lehet sorozni, rákényszeríti a kormányt, hogy a felmentettek listáját ismét átnézzék.

Különösen bele nyulnak a farmra húzódt tömegbe, a melyről azt állítják, hogy nagyon feldagadt, mióta nem soroznak embereket a farmokról. Állítólag tömegesen mentek farmerek a hadi iparba, mikor abban volt a biztos felmentés és tömegesen húzódtak vissza a farmokra, mikor tavaly azt az osztályt a sorozáson kívül helyezték.

Nagyon természetesen szét fognak nézni az ipar számára felmentett nőtlen emberek között is, valamint revidálják az F-4 csoportot, amelyben sok korlátozott szolgálatra alkalmas katonát remélnak találni.

AZ ELNÖK NEM TALÁLT

valami kellemes fogadtatásra, mikor haza érkezett a mult héten.

A kongresszusban a kormány teljesen elvesztette a többséget s bár a háború céljára mindent megszavaznak, amit az elnök

kér, a belügyekben minden akadályt oda gördítenek Roosevelt utjába.

A demokrata pártban a liberális keletiek és a reakciós déliek közt a szakadás teljes lett, és a déli kongresszmenek a legtöbb kérdésben a republikánus ellenzékkel szavaznak.

A szenátus egyelőre elblykotta azt az inflációs törekvést, amely az élelmiszer árak teljes felszabadítását tervezte, de február elején a kérdést újra tárgyalják s nagy kérdés, hogy akkor megkapja-e a kormány a szükséges többséget.

Komiszul elszókött a karácsonyi szünetek a kongresszus, mielőtt döntöttek volna a leszerelés és leszerelendő katonák végkielégítése ügyében, akiknek azt karácsonyra ígérték.

A TELJES ÉS VÉGLEGESNEK

látszó szakítás azon van, hogy lehetővé tegyék-e a harctéren levő katonák szavazását vagy sem, s úgy látszik, fiainknak nem lesz alkalmuk szavazni.

A szavazás tudvalevőleg az egyes államok hatáskörébe tartozik normális időkben, nyilvánvaló azonban, hogy a szerzetőrt katonákat az államok matóságai

képtelenek rendben elérni. Azt ajánlották hát a kormány részéről, hogy a fegyveres haderők tagjainak a szavazását a szövetségi kormány vegye a kezébe, amely a navy és hadügy-miniszterium révén minden katonánkat könnyen elérhet.

Ez sem a republikánus ellenzéknek, se a déli reakcióknak nem tetszik.

A republikánusok attól félnek, hogy a katonák nagyobb része a főparancsnokra fog szavazni, a legjobban tehát azt szeretnék, ha egyetlen katona sem szavazna.

A déliek viszont elég aljasak beismerni, hogy a néger katonákat kívánják a szavazás lehetőségétől elűzni, akik a déli államokban soha nem szavaznak, miután a poll taxet megfizetni nem tudják.

HASONLÓAN VERESÉGET

szenvedett a kormány az adójavaslattal, mert a kért tízezer millióból a kongresszus csak kétezer milliót volt hajlandó megadni, nehogy a szegény hadi milliomosok profitjába mélyen nyuljon a kormányunk.

S hogy biztosan felidézzék a (Folytatás az 5-ik oldalon)

MOUNT HOPE, W. VA.

Buy War Bonds - - - -

A banküzlet minden ágában szívesen állunk a magyarság rendelkezésére. - Köszönjük pártfogásukat.

Bank of Mount Hope
 Az FDIC által betétjel biztosítva vannak
 5000 dollárig

Mount Hope, W. Va. - Telefon 260
 W. G. POTTER, Cashier
 BUY WAR BONDS REGULARLY!

ÜDVÖZÖLJÜK
 a környékbeli magyarságot kedvelt újságunk, a "Magyar Bányászlap" után. — Bármily építkezési anyagot és vasárut tőlünk jutányosan beszerezhet. — Köszönjük a pártfogását.

Mount Hope Lumber Company, Inc.
 MOUNT HOPE, W. VA.

OAK HILL, W. VA.

Kiszolgáltatunk megbízható, lelkiismeretes, pontos!
 Köszönjük a magyarság pártfogását

TYREE FUNERAL SERVICE
 Main Street — Telefon 139 — Oak Hill, W. Va.
 NAPPALI ÉS ÉJJELI AMBULANCE SERVICE

TÖBB MINT 38 ÉVE SZOLGÁLJUK A KÖRNYÉKET!
 Pénze teljes biztonságban van bankunkban. Sok magyar család évtizedek óta ügyfelünk. Szívesen állunk az ön rendelkezésére.

Merchants and Miners National Bank
 C. R. HILL, Pres. Telefon 40
 Oak Hill, W. Va.

Member Federal Reserve System. — City, State and Federal Depository
 Member Federal Deposit Insurance Corporation

WILLIAMSON, WEST VIRGINIA

NAGYSZAMU MAGYAR
 VEVŐINKNEK EZUTON KÜLDJÜK
 ÜDVÖZLETÜKET —

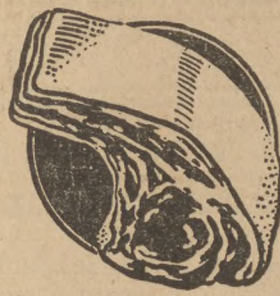
Szívesen állunk rendelkezésükre.
 Bányász-szerszámok, butor,
 vasáru. stb. stb.

PERSINGER SUPPLY CO.
 NAGYKERESKEDŐK
 Telefon 472-3-4 Williamson, W. Va.

RECEPT KÉSZÍTÉSRE
 HELYEZZÜK A FŐSULTY!
 Száz és százele drug store kellekek mind jutányos árban. — Köszönjük a magyarok pártfogását

The HURLEY DRUG CO.
 "PRESCRIPTIONS A SPECIALTY"
 Third & Logan St. - Telefon 733
 Williamson, W. Va.

CUMBERLAND, KY.

HA JÓT AKAR VÁSÁROLNI — JÖJJÖN HOZZÁNK!
Minden tekintetben meg lesz elégedve. A "Magyar Bányászlap" útján küldjük üdvözlőnk sok-sok magyar barátunknak

DOBOS GROCERY
HUS - GYÜMÖLCS - FŐZELEK
Phone No. 14 Cumberland, Ky.

ESKÜVŐI, ALDOZÁSI FÉNYKÉPEK
gyönyörű kivitelben. Művészi munka. — Specializálunk temetési felvételekben.

The Waincott Studio
P. O. Box 385 Cumberland, Ky.

HOZZA HOZZÁNK RECEPTJEIT
Ez a legfontosabb üzletünk! Mindig szívesen szolgáljuk ki a magyarságot! Mindenféle drug store cikkek, csupa elsőrangú minőség.

COOK'S Drug Store
PRESCRIPTION DRUGGISTS
Troy Cook, tul. Cumberland, Ky. Phone 49-J

SZIVÉSEN ALLUNK

a környék magyarságának rendelkezésére! Üzletünkben csak a legjobbat vásárolhatja! — Házberendezés, festék, varnish, kerti szerszámok magvak, stb., stb.

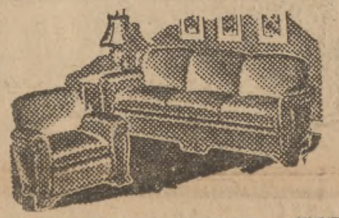
MYERS Hardware Co., Inc.
PHONE: 4 CUMBERLAND, KY. DEWEY COLLIER, tulajdonos

MARTINS FERRY, OHIO

JÓL AKARJA MAGÁT ÉREZNI, nézzen be hozzánk

DUTCH HENRY'S RESTAURANT & UNION BAR
"ALL LEGAL DRINKS SERVED"
418 Hanover St. - Phone 584 Martins Ferry, Ohio
ART. LYNKEY, tulajdonos

CSUPA ERŐS SZÉP, TARTÓS BUTORT ARULUNK!
Legyen ön is egyik megelégedett magyar vevőnk

RUDNER'S "EVERYTHING FOR THE HOME"
Hanover and 4th - Tel. 363 Martins Ferry, O.

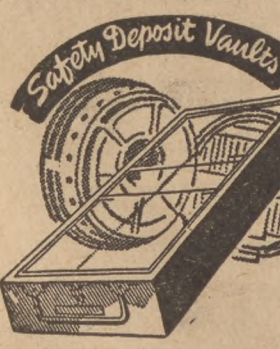
FORDULJON HOZZÁNK
mikor a baj szomorú órája elérkezik

The NOBLE Co. TEMETKEZÉSI INTÉZETE
Hanover at Fifth Martins Ferry, Ohio Telefon 407
M. M. SHOEMAKER

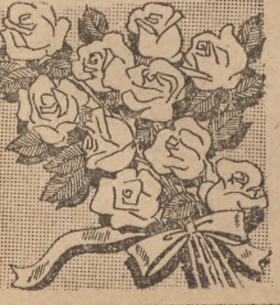
Bármily építkezési anyagot kaphat nálunk!

SCOTT LUMBER CO.
BRIDGEPORT, O. MARTINS FERRY, O.
253 Lincoln Ave. 404 N. Zane Hwy
Telefon 25 Telefon 786

40 ÉVES ÉVFORDULÓNK
alkalmával küldjük a magyarságnak üdvözlőnk!

The Citizen Savings Bank of Martins Ferry, Ohio
Member Federal Deposit Ins. Corp. BUY WAR BONDS REGULARLY!

NÁLUNK MAGYARUL BESZÉLHET
Gyönyörű esküvői csokrok, temetési koszorúk
VIRAG BÁRMELY ALKALOMRA

Albert Kehrer & Sons
Stop 10 Zane Highway Tel. 661 Martins Ferry, Ohio

HETI SZEMLE

(Folytatás a 4-ik oldalról)
félelmetes inflációt és valósággal anarchiát teremtsenek az országban, bele avatkoztak a munkabér kérdésbe és a felső ház egyenesen béremelésre utasította a vasut társaságokat, amivel minden egyes bérkövetelést meghívtak a kongresszus elé.

Az alsóház egyelőre nem követte el ezt a ballépést, s alkalmat adnak az elnöknek, hogy a vasuti munkások fenyegető sztrájkját elhárítsa az ország fejéről.

Ha az elnöknek nem sikerül a demokráta elnök hiába tárgyalni az egységet, amire e pillanatban igen kevés a kilátás, akkor az egész jövő évben meglesz a kormány működése bénítva és a novemberi választásokig állandóan politikát játszik a kongresszus.

AZT IS JELENTI AZ ELNÖK

igyekezetének a bukása, hogy novemberben egész biztosan republikánus kongresszus és esetleg republikánus elnököt is választunk, ami a háború alatt semmi jót nem fog jelenteni a nemzet és a világ számára.

A kongresszusnak a jelenlegi magaviseletére máris nagy aggodalomra ad okot szövetségeseink között, akik ma nem tudják, hogy a kormány ígéreteit és kötelezettségeit beváltja-e egy esetleges republikánus ház és Fehér Ház.

Jogossá válik ez az aggodalom, mikor azt látják, hogy a republikánus párt minden műmáját előhúzták a muzeumokból, s Landon és Hoover hordozák országszerte a véres kardot, hogy vigyázzunk — Moszkvára.

De ha be is következnek az a kellemetlen helyzet, hogy a republikánus pártnak adjuk át az uralmat, még mindig nagyobb csapás lenne, ha a kongresszus republikánus, az elnök demokráta maradna.

ABBAN AZ ESETBEN TOVÁBBI

két vagy négy éven át lennének tanui annak az épületes látványnak, aminek pár hónap óta vagyunk tanui, hogy a kormány majdnem minden komoly lépését megbénítja a kongresszus.

Nagyon természetes, hogy egy demokráta elnök hiába tárgyalna a szövetségeseinkkel és a legyőzendő ellenséggel, mert semmiféle megállapodását nem hagyná jóvá a kongresszus.

S ebben az esetben újra bekövetkezne az a tragédia, ami most háborúba döntötte az országot, mert annak idején a demokráta Wilson ellen fordult a republikánus kongresszus s megátolta, hogy a Nemzetek Ligájába belépünk.

Természetesen a harctéri események erősen befolyásolhatják a politikai helyzetet, de ebben a percben szomorúan kell megállapítanunk, hogy a nemzet és a haza sorsa fel van téve a politikai kártyákra.

S AZ A LEGSZOMORUBB EBBEN

a szomorú helyzetben, hogyha a republikánusok veszik át az uralmat, még csak remélünk sem lehet, hogy annak a liberális számára is beleszólást nyerhet a dolgokba.

Pew Pennsylvania olajmilliómos minden egyes milliója mozgósítja van, azonkívül, hogy Hoover és Landon is ki vannak a placra állítva, hogy Willie elgáncsoják, s nem lehetetlen, hogy ezt a nemes célt elérjük.

A Pew milliók Dewey, a Taft harminc milliója Bricker mellett szavaznak, s a Hearst-McCormick "hate Roosevelt" gangja oda fog állni, ahol a Willie vereségét biztosabban lehet remélni.

Meg van tehát rá minden kilátásunk, hogy a háborút, nagy

áldozatok árán, megnyerjük, de a békét esetleg ismét elvesztjük, mert úgy kívánja azt a politika, amely ma rákfenéje a nemzetnek.

A MUNKA FRONTJÁN SEMMIVEL

biztatóbb helyzetet nem látunk. A vasuti munkások fenyegető sztrájkját talán sikerül elhárítani az elnöknek, mert végső esetben átveheti a vasutakat, s akkor a Smith-Connally törvény a sztrájkot megtiltja.

Ebben az esetben azonban szabad folyást enged annak az erkölcstelen politikai footballnak, amely a szenátusban a munkabér kérdésben megindult s az katasztrófát jelenthet a nemzetnek.

Természetesen meg lehet — kellő engedmények árán — a vasuti munkásokkal egyezni, a mely esetben azonban a munkások többi csoportjai fognak azonnal nagyobb bérkövetelésekkel elő állni, s azoknak az eleje már az acélmunkások tizenhét centes követelésével megindult.

Ebben a szomorú helyzetben nem lehet sem a munkásokat, sem a munkaadókat okolni, mert fájdalom, a munka frontján az anarchiát a War Labor Board folytonos halogatása csinálta.

TALÁN VÉGRE NYUGVÓ

pontra jut a bányászok ügye, akikkel a bányabárók kétharmada szerződött, akik azonban nem nagyobb fizetést, csak hosszabb munkaidővel több kereseti lehetőségre kaptak alkalmat.

Több iparvállalatot volt kénytelen a kormány a múlt héten átvenni, amelyekben a munkások olyan kérdésekben sztrájkoltak, amelyeknek semmi közük nem volt a bérekhez.

Több déli gyárban azért sztrájkoltak, mert a fehér munkások nem akarnak a négerekkel közös illemhelyekre járni, vagy azokkal közös helyen mosakodni, mikor a munkával végeznek.

Ezek alá a sztrájkok alá azonban nem az illemhelyek vagy a mosdók vannak temetve, hanem az a kérdés, hogy egyenlő jogu és keresetű legyen-e a fehér munkás a négerrel.

A BULLDOG KUTYÁKRA

emlékeztetnek azok a tőkések bennünket, akik most a hadi rendelések ELLEN indítottak küzdelmet.

A még mindig hadi iparban levő gyárak gazdái remegve nézik, hogy maholnap a gyárak nagy része a békés fogyasztásra való termelésre fog áttérni és hangosan követelik, hogy akkor őket is mentse fel a hadi iparból.

Tudjuk, hogy a háborús rendelésekre a gyárak ráfizetni nem szoktak s érthetetlen lenne a nagy tülekedés, ha nem tudnánk, hogy a piacot féltik azoktól a gyáraktól, amelyeknek átszervezésre előbb lesz alkalmuk.

Nem elég nekik, hogy a kormány rendeléseken nagyszerűen hosszabb ideig fognak keresni, szeretnék a pájt zabálni és egyszerűen eltenni, vagyis ugyanakkor jelenni meg a civil dolgokkal a piacon, mint a versenytársaik, amelyek hadimunkán ma már nem keresnek.

KÜLÖNÖSEN A NYUGATI ÁLLAMOK

gyárosai rettegnek, hogyha az európai háborút befejezték, akkor a kelet és középnnyugat gyárai helyett csak nekik kell a japán háborúhoz a hadi anyagot termelni, amíg szerencsésebb kollegáik hirtelen elhalmozzák a hazai piacot áruval.

Egész természetes lenne, hogy a hadiszereket csak a nyugati gyárakban készítsék, mikor az

„Mindenek lehetségesek a hívőknek”

„A Hit Esztendeje”

nevet viseli az Úr 1944. éve a mi számunkra, akik bizunk Istenben, megbecsüljük multunkat, reménységgel tekintünk a jövő felé és hiszünk abban, hogy a háború szörnyű megpróbáltatásai nyomán megújul az emberiség a testvériség szellemében.

Ez a mi programmunk abban a munkában, amit közel félszáz éve végzünk az amerikai magyarság között. Ennek a programnak szolgálatában kínáljuk fel táborunkat mindazoknak, akik JÉZUS, LINCOLN és KOSSUTH szellemében éreznek és gondolkodnak.

„Ha az Isten velünk, kicsoda ellenünk!”

AZ AMERIKAI MAGYAR REFORMÁTUS EGYESÜLET

1726 Penna. Ave., N.W., Kossuth Bldg., Washington, D.C.

európai háború végéhez elérünk, Szeretettel kívánom, hogy ke-nehogy az agyontérhelt vasutak kénytelenek legyenek a hadi anyagokat keresztül vonszolni az országon.

A nyugat hazafias gyárosai azonban nem a nemzet sorsával törődnek, hanem már is ostromolják a kormányt és a kongresszust, hogy esetleges európai fegyverszünet esetén egyenlő arányban szabadítsák fel a hadi üzlet alól a gyárainkat.

Talán van egy más oka is annak, hogy a hadirendelet már nem kedves (amely pedig határozottan profitot keresetek) s annak az oka is kezd a zsákból kibujni.

10 font jó leveles pipadohány — \$2.50 —
Fizessen a dohányért és a szállításért mikor megkapja.
Hickory Ridge Farms
Fulton, Ky. Dept. (M2)
jan 27

BECKLEY, W. VA.

ÜDVÖZLET
A WEST VIRGINIAI MAGYAROKNAK!

„Nyugodt lelkiismerettel vegye ezt a kenyeret és büszkén tegye az asztalára!”

COLE'S Kew-Bee Bread

Welch, W. Va. - Beckley, W. Va. - Bluefield, W. Va.

Hálásan köszönjük a kör-Beckley, W. Va. nyék magyarságának pártfogását

Raleigh Coca-Cola Bottling Works
Dial 7376

DRINK **Coca-Cola**

BUY THE SIX-BOTTLE CARTON 25¢ Plus deposit

Köszönjük a magyarok szives pártfogását! Mindenféle épületanyagot beszerezhet üzletünkben. Házát felértékeljük, kölcsönt kieszközlünk.

HILL-ROHRER LUMBER COMPANY
NAGYBANI ÉS KICSINYBELI ELADÁS!
Dial 9375-6 Beckley, W. Va.

MINDIG ÉRTEKELJÜK A Magyarság Pártfogását!

Bankunk erős, megbízható! Betétjei \$5,000.00 erejéig biztosítva vannak

Beckley National Bank

200 Main Street
Tel. 7336 Beckley, W. Va.

„A SORS KÜLÖNÖS JÁTÉKA”

(Folytatás.)

A közönség megdöbbenéssel hallgatja az ügyész bejelentését. Lélekzetfojtva várja az elnök további intézkedését, aki rövid időn belül valóban berekeszti és bizonytalan időre elnapolja a tárgyalást.

A hallgatóság kielégítetlenül, fölkor-bácsolt idegekkel távozik a teremből és a folyosón csoportokba verődve még jó ideig tanakodik:

— Hát akkor vajjon ki ez a Schön Alice grófnő? ...

16.

Budapest munkásnegyedében, Angyal-földön, a Rákospatak mentén fekvő üres telken magányosan, kerítés nélkül rozoga bérház áll, amelynek lakói a legkülön-bözőbb, mondhatni a legkétesebb foglal-kozásu egyénekből kerülnek ki.

Van közöttük napszámos, kintornás, házaló, gypmester, vásári árus és koldus. A rosszhírű telek igen gyakran botrányos jeleneteknek a színhelye, mikor egy-egy kilakoltatás, igazoltatás, előállítás zajlik ottan le.

Többször előfordul, hogy hatósági sze-mélyek kutatnak rovtól multu körözötték és orgazdák után. Ilyenkor a ház népe öszecsedül és mindent elkövet, hogy meg-akadályozza vagy legalább is megnehe-zitse a hivatalos közeg munkáját.

Különösen sok dolog van a hatóság-goknak a rendkívüli erejű Srácz Péterrel, aki e ház zendülésekben vezető szerepet játszik. Az angyalföldi korcsmákban re-ttegnek tőle, főleg amióta „elintézte” az ugyancsak nagy erejéről ismert Zsákos Lóvizit, akit vérszenes szőlőtőkét a kórházba. Srácz Péter az első emeleten lakik, ala-csony szobáskában, feleségével és gyer-mekével. Egyébként alkalmi munkát vé-gez, de azt is csak ritkán. Ha keres va-lamit, azt is elissza. Tulajdonképpen az

asszony tartja el a családot, aki mind-háromuk részére mosással keresi meg a kenyeret. Péter eltűnik néha egy-egy hétre, de azután ismét előkerül. Senki sem tudja, hogy hol-merre jár, a felesége sem, aki ilyenkor örül, hogy nyugodtan dolgozhat és félrelehet néhány fillért.

Srácz Péter viharos multra tekinthet vissza. Származására nézve csak annyit lehet tudni, hogy a lelenc-házban nevelkedett. Ki volt az apja? Szegény vagy gazdag ember? Szürke polgár vagy ma-gasrangu ur? És anyja? Munkásnő vagy főúri dáma? Nem folyt-e ereiben kék vér? Ki tudná megmondani? Abban az időben Budapest környékére vándorcirkusz telepe-dett le, amelynek igazgatója különösen fejlett, erős fiugyereket keresett.

Sulyt helyeztet arra, hogy teljesen ár-va, apátlan, anyátlan legyen, aki nem vágyik majd vissza szüleihez. Éppen ezért a fővárosi lelencházhoz fordult, ahol Péter személyében meg is találta mindazokat a kellekeket, amelyeket üzleti szempontból fontosaknak tartott.

Az igazgató artistát szeretett volna belőle nevelni, de hova-tovább annyira hanyagnak és megbizhatatlannak bizo-nyult, hogy a legjobb szándékkal sem le-hetett belőle embert faragni.

Hosszu ideig, mint segédmunkás ten-gette életét a cirkusznál, de az idővel mind jobban kifejlődő iszákos és verekedő ter-mészete miatt elbocsátották. Ismét Buda-pestre került és a Városligetben keresett alkalmazást. Volt kikiáltó, loápoló, jegy-szedő és végül hintáslegény.

Az egyik körhinta közkedvelő alkalm-a-zottja, mai értelemben „sztar”-ja volt, mi-kor a szemrevaló Zsuzsival megismerke-dett, aki akkoriban került fel Budapestre. A lány apja falusi, földhözragadt, sok-gyerekes szegény ember volt. Mihelyt föl-cseperedett tehát a legidősebb gyereke, Zsuzsi, a fővárosba küldte őt szolgálni.

Zsuzsi egy falubeli leányismerősével ment ki először a vurstliba, akivel a sokféle látványosság után végül is a körhintánál állapodtak meg.

Patogatott kukorica fogyasztása közben gyönyörködtek a csillogó hintókban, ágas-kodó paripákban. Péter éppen el akarta indítani a hintát, mikor észrevette a bá-mészködő lányokat. Mindjárt kinézte be-lőlük, hogy szeretnének felülni, csak nő-gatni kell őket. Nem sokáig késett.

— Hahó! Gyűjtek már közelebb az a két gyönyörű baszarózsa! — kiáltott ép-pen feléjük.

Zsuzsi bökdösni kezdte barátnőjét, hogy ő feleljen, mert hát inkább érti a városi nyelvet.

— Mibe kerül egy utazás? — kérdezte a lány.

— Tíz fillér! — felelte a legény.

— Kettőnknek?

— Egy fráz! Külön-külön!

A lányok elővették zsebkendőjüket és a csücskébe kötött pénzt kezdték ovas-gatni. Péter keményen beléjük karolt és már be is lóditotta őket az egyik tükör-rel díszített, piros bársonyüléses hintóba, mely fölé fából faragott fehér órzóangyal hajolt, kitért szárnyakkal. Péter elindí-totta a hintát, azután a lányok kocsijághoz ugrott és a Zsuzsi melé simult, akinek fü-lébe dudolta a sipláda ropogós dallamát:

„Ujjé, a ligetben nagyszerű,
Ujjé, a ligetben jó...”

Zsuzsi nagyon boldognak és büszkének érezte magát, hogy ilyen kintintetés érte. Imponált neki a hatalmas, izmos legény, aki még a falujabeli Vasgyuró Jósánál is erősebb lehetett. De meg a városias kül-se is tetszett neki, az apacs-sapka, piros-csokos trikó, pepita-nadrág és a sár-ga cipő. Nem hitte volna, ha mondják is, hogy Péter azért választotta őt a két

leány közül, mert Zsuzsi butábbnak lát-szott és több pénze volt a zsebkendőnek a csücskében, mint a másiknak. Egy havi bére...

Zsuzsi ettől az időtől kezdve minden vasárnap ellátogatott a ligetbe, ahol pom-pásan szórakozott a hintáslegénnyel. Mi-kor késő ősszel becsukták a vustlit és Pé-ter kereset nélkül maradt, többször pé-dálóztatott a leány előtt, hogy költözze-nek össze.

Mint hogy Zsuzsi csak abban az eset-ben volt erre hajlandó, ha feleségül veszi, a legény kénytelen-kelletlen házasságra lépett vele. Péter az utolsó percig erő-sígette, hogy ez a ceremónia csak aféle uri nyavalya, a leány azonban nem en-gedett.

A mulató természetű vőlegény, két izben is nyakára hágtott a házasság céljaira szánt öszipnek, amelyet Zsuzsi adott át megtakarított pénzecskéjéből. Végül is saját magának kellett elintéznie mindent, nehogy a pénz harmadszor is a kocsmába vándoroljon.

Házassálettük egyébként szerencsésen indult meg, mert vice-házmosterséget kap-tak. Nem sokáig maradhattak azonban e helyen, mert Péter egy este, ittas állapot-ban megverte a házfelügyelőt és ezért rövidesen távozniuk kellett.

Másutt is próbálkoztak, de a férfi részeges természete miatt sehol sem tűr-ték meg őket. Évről-évre rosszabbodott a helyzetük. Időközben gyerekük is szüle-tett. Péter alig-alig dolgozott, az asz-szony takarítónői, alkalmi munkát vállalt, de ebből még táplálkozásukra is alig ju-tott valami. Lejebb és lejebb csusztak, míg végül az Angyalföld legsötétebb he-lyén kötöttek ki, a Rákospatak mentén elterülő „grund”-on épült kéteshírű ház-ban.

A szoba belseje, ahol Péterék laktak, megdöbbenő képet nyújt. Az ütött-ko-

pott falakat, az emlékezett óta lerakódott füst, piszok, barnás-szürke réteggel von-ta be, amelyet itt-ott jó darab zöldes folt tar-ki — a kiütözött penész.

A szobára nappal is homály borul, mert az ablakszemek betörték és helyüket keresztül-kasul szögezett lécek takarják, így hát csak a réseken át szűrődik be valami kis világosság.

Éjszakánként patkányok hancuroznak és rágeszálják a padlót. Tulajdonképpen butoratról nem beszélhetünk, legfeljebb csak összetakolt, butort helyettesítő dara-bokról lehet szó. Az ágyat például két kecskelábra rakott ajtó-rész pótolja, amit szétfolyó szalmatömeg borít. A takarót pedig valami szinpadí függönyféle, színe-hagyott, szakadozott anyag helyettesíti, melyet Péter még akkor „felejtett” ma-gánál, mikor egyik mutatóványosnál „dol-gozott”.

Egyik sarokban deszkaláda hever, me-lyet tarka-barka ruhafoszalványok, rongy-darabok takarnak. Ez a gyerekek a vac-ka, illetve „ágya”.

Már nyolcadik éve, hogy itt élnek. A helyzet azóta mit sem változott. Az asz-szony ma is szereti ezt a nagy darab, durva naplopót, aki őt üti-veri, ha nem teremti elő a részére szükséges ételt, italt és dohányt.

A nő hajnaltól-éjfélig dolgozik érte, a legnagyobb, legjobb falat Péteré, azután jó a gyerek és ha marad valami, akkor kö-vetkezik — ő Talán már nem is gondol-kodó emberi lény, hanem közönséges gép, amely azonnal működni kezd, mihelyt kora reggel fölhúzzák és meg nem szünik dolgozni, míg a szerkezet le nem jár — késő estig. A gép csak egyszer romlott el. Az asszony ugyanis le akarta szoktatni férjét az iszákosságról és egy izben nem adott neki pénzt.

(Folytatjuk)

Kend a pap?

Tiszteletes Borcza Áron bent ült a bibliotékájában.

Jó méleg volt odabent, csön-des, poros béke, a sok könyv mozdítatlanul pihent a polc-akon, odakint tiszta hó borította a földet; s egyszerre csak rá-nyitotta valaki az ajtót.

Kopogtatás, köszönés, nélkül lépett be egy ismeretlen paraszt-ember; vasvilla szemekkel oda-plántálta magát a pap elé és rá-kiáltott:

— Kend a pap?

Borcza Áron tiszteletes ur nem jött ki a sodrából. Öreg sze-meit fölveté a csukokról az em-berre és nyugalmasan felelt:

— En vónék, fiam!

— No hát akkor, — mondta megzavarodva a paraszt, aki mérges veszekedésre elkészülve, kénytelen volt most alább hagy-ni a hangot, — csak rugja szét

az ur a katedrját, mert rosszat prédikál belőle.

— Mit fiam? Mikor voltál templomba? Mit hallottál tő-lem?

— En ugyan semmit, — mor-gott a paraszt, — mer én nem járok olyan helyre... Bár a feleségem se járna. De az beve-tődött a tennapi vasárnapon az ur templomba, — düljőn ösz-sze!... Az az én bajom.

A diühös idegen nyalka ember volt, olímpitykés pástorgonyát viselt. Meglátszott rajta, hogy juhász s a kampós botjával már nem diühösen, inkább kedvetle-nül, szomorúan bökdöste a pá-dimentom kikopott görceit.

— Hát fiam, csak mondd el a bajodat, sorba — biztatta az öreg pap.

— Ugy vót az, uram, — só-hajtott fel a juhász, — hogy

mikor én az Ágnyt elvettem, mert bacsu vagyok én, juhász, hát asszony kell nekem, a nél-kül nem lehetvén élni, pedig jobb a nélkül, — mint avval, mer ugy legalább meg van a békeség, ha a koplal is az ember, mert könnyebb eltűnni az étlenséget, mint az örökös civakodást, mer olyan ember vagyok én, hogy inkább egy hétig nem eszek, mint egy óráig veszekedjek; a békeséget szeretem én, de ha már valaki szót szól, aztat nem szeretem én. Előbb ugyan el-hallgattam, mer három eszten-dős házas ember létemre sokat bevéttem köszönettel, hanem hát az én Ágnyt azt a héttűrő szentet is kihozná a békeség-ből, ha egyszer nekiereszti a ke-replőt... Hej uram, igaz pá-pista ember vagyok én, ha a fe-lelégem csak kálomista is. Fica-modott vón ki a bokája a bábá-jának, mikor az urhoz vitte ke-resztelni, mer akkor ü se fordult vón be a kelmetek kokasos templomába tennap!

Borcza Áron megcsóválta a fejét.

— Mit beszélsz ilyen sok bo-londot, édes fiam. Nem értek én ebből egy igét se. Hát mi bajod? Mondd el.

— Mondja el az a szent nepo-mukos jóisten, az tán el tudja mondani, amennyit az én fele-ségem kárál egy nap, mer annak ugyan be nem áll a szája, mint a malom zugása, csak ha éppen alszik, oszt belefagy a szó. Ha már messziről meghallom, a gi-rincembe áll a hideg, sijdnek a főd alá is, ha lehetne, pedig tudom, hogy oda is utánam hal-latszana az Ágny hangja...

— Tán az a jótorku személy volt a feleséged, aki tegnap olyan buzgóan énekelt a temp-lomban? Harmadik sorban ült szérül.

— Jó torka vót? Különb mint a klárínétnak? Akkor ü vót!

— Hallgatni is szépen hallga-tott a prédikációra.

— Az a baj! — kiáltott fel az ember olyan hangosan, maga is meghökent tőle. — Az a baj,

hogy ugy fülelt. De még na-gyobb baj, hogy az ur prédikált! Hogy lehet valaki pap lét-tire ilyen pogány, hogy nyilván-ságosan prédikál minden népek füle hallatára, hogy megértsek. Annyit se tud az ur, hogy gyá-kul csnálja meg a miskulanciá-mját, mint a mi papunk? Oda bi-zony eleresztem én a felesége-met, hogy az az én jóistenem változtassa meg a hitit! Többet ne tenné a lábát kálomista temp-lomba.

— Ne beszélj itt össze-vissza! — kiáltott rá megharagudva a pap. — Mi baj?

— Mi baj! — morgott a ju-hász s véres szeméit elfordította az ablakra, amelyen át meglát-ta a templomot. — Az a baj, hogy nem rogyott össze a váj-jog gránárium, dütse egymásra a sarkát a szél...

A juhász komoran elhallga-tott, rátámaszkodott a botjára s maga elé meredt. A pap is gon-dolkodott egyet s akkor nagy lelki nyugalommal szólott:

— Vigyázz a nyelvedre, fiam, mert baj lesz.

— Baj? Van már! Ha esse elég!...

— Mi hát a baj, no?

— Mi?

— Mi!

— Az, hogy az ur prédikált...

Az már igaz, hogy nem is hall jót az ember, ha csak a kocs-mába nem.

— Ott mit hallottál?

— Csak csupa jót. Aszonták a népek, hogy ha nem szeretem a feleségemet, kergessem el.

Ezzel ránézett a papra, hogy ebből érthet. Aztán csendesen, békeken magyarázgatta tovább.

— En, uram, osztán össze is szedtem ami kis kurázi szorult a csizmaszárba, osztán szembe-szálltam avval a sárkánnyal, a feleségemmel, oszt ugy elver-tem uram, de ugy, hogy már azt hittem, ép csontja se maradt.

— Ó te Isten nélkül való! — szörnyedt el a pap.

— Hát bizony Isten ide, Isten oda, csak hogy ez az én jó bo-tom tudja, mi hogy esett! — s

örömmel fellélegzett az ember s vidáman folytatta. — Ej, de ke-gyetlen meg is haragudott az Ágny, aszonta, hogy itt hágy! A kell nekem éppen! Ugy ka-caghattam vóna, már azt hittem boldog ember lesz belőlem. Meg-szabadulok a földi purgatórium-tól...

— Hát aztán.

— Hát osztán, — folytatta jó-üzien az ember, — az én Ágnyt össze is szedte a mi ringye-rong-ya vót, ó be is szerettem látni. Ugy segitettem vóna neki! Osztán tennap reggel bejött a fa-luba, hogy szerket kerit, aki el-nyerve. Hej be jó napom vót ten-nap, uram!

Nagyot sóhajtott és elkedvet-lenedett.

— No, no. Tovább fiam. Mi lett?

— Mi? A lett, hogy bevitte a sátán a templomba; oszt ott az ur mingyán miről prédikált ne-ki? Mi?

— Megállj csak fiam! Pál apostol I. Kor. VII. 10. volt a textus: „nem én, hanem az Ur hagyja, hogy: az lasszony az ő férjét el ne hágyja.”

Az ember megtorpant és föl-szegte a fejét.

— Hát így sül ki az igazság. Aki erre-arra! Hogy mer az ur más becsületes ember dolgába beleavatkozni? Akkor most már értem, hogy mér jött haza a fe-lelégem szekér helyett gyalog! Osztán csak a nyakamba esett, hogy ü már nem haragszik, aszondi, hogy aszondi ü kibékül!

— Hisz akkor jól van! — ki-áltott örömmel a pap.

— Jól a gyehennába! — ri-

koltotta az ember. — Most! Tél-viz idején! Össze vagyok zárva avval a sárkánnyal! Hogy mer az ur beleköttyanni az én fele-ségembe...

— De fiam!

— De fiam! — mennydrögött a vad ember. — Egy ilyen más-boldogsága-ellen-áskálódó bűnös léleknek! Köszönje az ur, hogy csendes ember vagyok!... Amér ellenem szegődött! Pap dóga ez? Hova menjek én már, ha még a pap is ellenem esküdött! Nem szegyenli az ur az Istenül? Ki meri mondani, hogy kend a pap! Phi!

Sarkon fordult, otthagya tisz-teletes Borcza Áron urat s be-vágtá maga után az ajtót.

A pap pediglen, elmenvén a csöndjét háborító pogány em-ber, ismét csibukjára fordítá va-la szemét.

This Is Our Battle

Courtesy of Country Gentlemen.

AMERIKAI MAGYAROK!

Ne legyen pusztába való kiáltás az, amit washingtoni kormányunk az alanti felhívásban mond nekünk

Let Your Answer to Bombs Be—BONDS!

We are fighting enemies who will stop at nothing. With our homes, our very lives at stake, shall we stop short of giving our dimes and dollars for Defense? Buy Defense Bonds and Stamps every day, every week. Buy as if your very life depended upon it. It does!

VEGYEN MINDENKI MA DEFENSE BONDOT!

WELCH, W. VA.

HA ÜZLETÜNKBEN VÁSÁROL,
SOK PÉNZT TAKARIT MEG!

Mindhárom városban sok derék magyar vevőnk van. — Ezután küldjük nekik üdvözlőnkünket!

CLARK

HARDWARE & FURNITURE CO.

Northfork, W. Va. Kimball, W. Va.
Welch, W. Va.

WHEELING, W. VA.

BETÉTEI BIZTOSITVA VANNAK
A környék magyarjainak küldjük ÜDVÖZLETÜNKET
A banküzlet minden ágában szívesen állunk rendelkezésükre.

McDowell County National Bank

Welch, W. Va.
BUY WAR BONDS REGULARLY

WHEELING, W. VA.

MINDÉG ÉRTÉKELTÜK A MAGYAROK BIZALMÁT
Kepner Funeral Home

Crider Funeral Home

South Side Kepner Funeral Home

Méltányos árakon a legtekélyesebb temetkezéssel és betegszállítás kiszolgálással adjuk

ST. CLAIRSVILLE, OHIO

ÜZLETÜNKBEN
BÁRMELY ÉPÍTKEZÉSI ANYAGOT
BESZEREZHET!

The Community Lumber Co.
QUALITY BUILDING MATERIAL
St. Clairsville, Ohio Telefon 215

Mindig Bizalommal Fordulhat
Az Amerikai Magyar Református Egyesület
BÁNYAVIDÉKI OSZTÁLYAIHOZ

ha tökéletes biztosságú életbiztosítást akar magának vagy családjá tagjainak. Beállítás 1-től 60 éves korig. Gyermeknek havi 25c-ért \$500-os biztosítást kaphatnak. A rendes biztosítás mellé dupla baleset és 45 éves korig betegséglely biztosítás is szerezhető.

District Manager

REV. JULIUS MELEGH, D. D.

537 Richwood Ave Morgantown, W. Va.
Telefon: Morgantown 9641

49 POCAHONTAS, VA.
Jegyző: Kovács Pál	257 GREENSBORO, Pa.
Jegyző: A Distr. Manager
75 RED JACKET, W. Va.
Jegyző: Mosolygó István	291 BOOTH, PA.
Jegyző: Sárközi Imréné
85 BROWNSVILLE, PA.
Jegyző: Szarka Ferenc	296 IDAMAY, W. Va.
Jegyző: Sike Jeremiás
152 UNIONTOWN, PA.
Jegyző: Holló János	304 CHATTAROY, W. Va.
Jegyző: Gaál Antalné
153 MORGANTOWN, W. Va.
Jegyző: Molnár Géza	306 GALLOWAY, W. Va.
Jegyző: Varga József
173 THORPE, W. Va.
Jegyző: Radnóczy József	316 SABRATON, W. Va.
Jegyző: Orosz András
204 LYNCH, KY.
Jegyző: Bartha Gábor	317 BOBTOWN, PA.
Jegyző: Sereg András
206 CAPELS, W. Va.
Jegyző: Buckman Sándor	322 PHELPS, KY.
Jegyző: Ifj. Kabai János
212 BARRACKVILLE, W. Va.
Jegyző: Fullajtár István	331 FILBERT, W. Va.
Jegyző: Holp György
213 LOGAN, W. Va.
Jegyző: Németh József	332 CARETTA, W. Va.
Jegyző: Török Gábor
222 RIVESVILLE, W. Va.
Jegyző: Kropog Miklós	343 WHEELWRIGHT, KY.
Jegyző: Markó József
224 SMOCK, PA.
Jegyző: Bencze István	353 HICKORY, VA.
Jegyző: Ifj. Kelemen István
248 BECKLEY, W. Va.
Jegyző: Hajnal József	

VÁLASSZA KI melyik osztály van legközelebb az ön lakóhelyéhez s lépjen érintkezésbe felvétele felől a kalauzban feltüntetett ügykezelőnkkel, aki szívesen ad felvilágosítást

The HUNGARIAN REFORMED FEDERATION OF AMERICA
Kossuth Building 1726 Pennsylvania Ave
Washington, D. C.

SZAKÁCS IMRE IRJA:

E lapban megjelent egyik korábbi cikkemben azt írtam, hogy valamikor majd írni fogok az ugynevezett egyke-rendszeréről. Azóta már sokat gondolkoztam az ígéretemen, de az írást csak húztam-halasztottam, vagyis kerülgettem, mint a macska a forró kását. Az is attól fél, hogy a kása megéretti a száját, én pedig világért sem akartam volna megbántani senkit sem. Márpedig az egyke-rendszerrel nagyon bajos lenne úgy írni, hogy az mindenkinek a tetszésével találkozzék és hogy egyesek sértve ne érezzék magukat. E lap december 9-iki számában olvastam egy cikket, amelyben többek között ez áll: Sokat lehetne arról is beszélni, hogy magában a jelenlegi Egyesült Államokban nem lenne-e kitünő hatása egy nagyobb bevándorlásnak, mikor az egyke rendszer ma holnap népteleníteni fogja az országot.

Ez a kijelentés és még egy másik ok készítettett most arra, hogy az alábbiakat megírjam, de arra a másik bizonyos okra majd csak később térek rá. Nos az ugynevezett egyke-rendszerrel nagyon sokat lehetett már hallani egy a különféle lapok, valamint a magazinok hasábjain. De az azt fessegető írók egyöntetűen megegyeznek abban, hogy az egyke-rendszer nemzeti veszedelmet jelent. Nem-e nemzeti veszedelmét már az a tény, hogy egyes országokban már arra kell gondolni, hogy az ország elnéptelenedését, illetve a nemzeti veszedelmet a bevándorlással egyszülőzzék legalább is valamennyire. Most pedig itéljük meg a dolgot egyéni szempontból. Én az egyke-rendszert a magam részéről helytelenítem, de ugyanakkor én lennék a legelső, aki kész lenne azt az embert a legközelebbi lámpavasar felhuzni, aki meg akarná szabni, vagyis elő akarná írni a nőnek, hogy hány gyermeket szüljenek. Én a nőknek a férfiakéval egyenlő jogát világlelemben mindenkor elismertem. Szerintem nekik teljes joguk van arra, hogy az életüket úgy rendezzék be, és úgy éljék, amint ők azt akarják, vagyis a legjobbnak lássák, de ugyanakkor rá kell gondolni arra is, hogy az ember társaslény és mint ilyen, szüksége van a társadalomra, mert képzéljük csak el, hogy milyen élete lenne egy emberpárnak, ha kitennék őket egy olyan világrészre, ahol csak ketten lennének. Vajon milyen életük lenne azoknak egyedül és mennyire nélkülöznék a társadalmat? Igaz, hogy a társadalomnak is szüksége van minden egyes tagjára, sőt azokra kötelezettségeket is ró, mert a társadalom minden egyes tagjának kötelessége, hogy azt a társadalmat segítse a létezésében. Márpedig az egyke-rendszer cseppet sem segíti elő a társadalom létezését. Mint fentebb is jeleztem, én a nőknek mindenkor elismerem azt a jogát, hogy ők szabassák meg, hogy az anyagi helyzetük, vagy egészségük szempontjából mennyi gyermeket szüljenek. Én egy nőt sem tudnék az erre vonatkozó jogainak a gyakorlásáért megítélni, mert szerintem az az ő dolga.

Vannak nők, akiknek még egy gyermek sem kell, vannak, akiknek egy kell, vannak, akik esetleg megengedik három-négy gyermek létezését és ott pontot tesznek a további gyermekdás lehetőségére. Ez az ő saját bizniszük, ahhoz senkinek a világon egyáltalán semmi köze. — Vannak nők, akik szülnék három vagy négy gyermeket és több nincsen nekik, vagyis nem adatik nekik több, még ha akarnák is. Az ilyen nők között nagyon sok van olyan, aki a sokgyermekes szülőket a szó szoros értelmében lenézi és azt mondja, hogy ő bizony így tenne, ő bizony úgy tenne, ő elrúgná magától azt a telhetetlen férjét. Ámbar tisztelet a kivételenek, de

az ilyen nők adták meg nekem a legfőbb okot, hogy jelen soraimat megírjam, mert azoknak a nőknek tudniuk kellene, amint hogy tudják is, hogy a több gyermek nem a telhetetlen férjtől függ, vagyis ahol sok a gyerek, az egyáltalán nem annak a bizonyítéka, hogy a férj telhetetlen.

Hány olyan anya van, akinek van három vagy négy fiugyermek és amely anya mennyire szerető, mennyire óhajtaná, hogy csak még egy kisleánya születne, viszont megfordítva, hány három vagy négy leánygyermekes anya és apa epekedik legalább még csak egy fiugyermekért, de nem adatik meg neki. Ezek a kedves anyák a legfőbb élő bizonyítéka annak, hogy a sokgyermekes családokat ért vádak nem egyebek, mint rosszakaratu farizeus vádaskodások.

Az egyke-rendszer hívei azzal védik a gyermekdás korlátozását, vagy a teljes egyke-rendszert, hogy a sok gyermek átok a családra, mert nem lehet őket kellőképpen felnevelni. Én ezekkel a világról sem szándékozom vitakozni, mert hát a gyermeknevelés mindenkinek az egyéni dolga. Olyanok, akik nem tudnának elképzelni olyan esetet, hogy egy gyermeket fel lehetne nevelni anélkül is, hogy ha annak nem vennék minden napra legalább is két tucatnyi öltözetet és nem hordanának neki össze egy kirakatravaló drága játékszer, amiket a gyermek egyszerű látás után utottan dob el magától. Én például ismerem már sok 10-12 gyermekes családot, de még egyet sem láttam, ahol a gyermekek éhenhaltak volna. Nagyon is kétes vagyok abban, hogy egy elkényeztetett gyermekből valami értékes és hasznos tagja lenne a társadalomnak. Akik a gyermekdás korlátozásának, vagy pedig az egyke-rendszernek a hívei, akik azt a felnevelési nehézségekkel okolják meg, mit szólnak ahhoz, hogy a teljesen jómódu gazdagok között még jobban divatban van az egyke-rendszer és a gyermekdás korlátozása. Azok már csak nem kérhetnek attól, hogy a gyermekeket nem tudják majd felnevelni?

Most pedig tekintsük az egyke-rendszert vallási szempontból. Nem tudom, de legalább is nem hiszem, hogy csak egy keresztény vallás is lenne, amely

az egyke-rendszert, mint a gyermekdás korlátozását el ne ítélné. A vallás arra tanít bennünket, hogy a gyermek Isten áldása, hiszen a Megváltó is azt mondta, hogy: engedjétek hozzám a kisdedeket, mert ilyeneké a mennyek országa.

Hát én a magam részéről egyáltalán nem tudom sem az egyke-rendszert, sem a gyermekdás korlátozását összeegyeztetni a vallási felfogással, mert ha egy leendő életet elfojtunk, illetve még a csirájában megsemmisítünk, ha az Isten áldását csakugy egyszerűen visszautasítjuk, az csak azzal jelezhető, amit egyszer az egyik vidéki angolnyelvű napilapban olvastam, hogy: sokan azt gondolják, hogy mivel ők a hétnek az egyik napján a templomba mennek, tehát a többi hat napon nekik már akármit is szabad csinálni.

Most pedig tekintsük a rendszert egészségi szempontból. Ugyebár hány szegény munkásszony teszi tönkre az egészségét és az egész életét azzal, hogy igyekezik a gyermekdástól szabadulni. Amit ezek a szerencsétlen teremtések az orvosra meg patikára költenek, abból egész bátran fel lehetne még nevelni egy-két gyereket és nem is kelendő annyit szenvedni. No de amint azt már előbb is kijelentettem, intézze csak a sorsát mindenki úgy, ahogyan azt legjobbnak látja, csak az ég szerelmére, hagyjanak fel egyesek azzal a szokással, hogy a sokgyermekes szülőket egyenesen lenézik és a sokgyermekes családokat azzal vádolják, hogy azok szemtelenül telhetetlenek. Ez az én álláspontom az egyke-rendszert illetőleg és ha véleményem nyilvánításában olyan kifejezést használtam, amit valaki talán sértőnek tartana magára, úgy én a legőszintébb jóakarattal jelenthetem ki, hogy a vélt sértés csakis az én tudtom és akaratomon kívül történhetett, amiért én bocsánatot kérek.

Vele van-e Ön a katonáinkkal lélekben? Gondoskodik-e, hogy töltsön jussan az ágyukba? Vásárol-e War Bondot?

Ajándékba

UJSÁGOT

csak a pletyka hordhat, de komoly és értékes lapvállalat nem adhat, mert a pletyka nem kerül pénzbe, ahhoz csak pergő nyelv kell, de a lapért fizetni kell a nyomdának, a postának, a munkatársnak, a háziurnak, az adóhivatalnak. Fizetni bizony, mert a

Szegény embert

ág is huzza

es gondját a nóta szerint a jó Isten bírja,

EZEN PEDIG CSAK AZ IGEN TISZTELT OLVASÓ SEGHETHET, HA BEKÜLDI AZ ELŐFIZETÉST MINDEN KÉSEDELEM NÉLKÜL

MA!

MA!

OLVASSA A SZABADSÁGOT

az amerikai magyarság 52 éves napilapját

A legjobb amerikai magyar írók írásai jelennek meg napról-napra a Szabadságban.

Heti melléklete kitünő elbeszéléseket, izgalmas regényfolytatást tartalmaz.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: egy évre \$7.00, félévre \$4.00 és negyedévre \$2.25

Főiroda: 1736 East 22th St. Cleveland O.

West Virginia, Virginia, Kentucky, Kelet Ohio és Pennsylvania bányászai küldjék előfizetéseiket erre a címre:

SZABADSÁG
239 FOURTH AVENUE
PITTSBURGH, PA.

HIRDESSZEN LAPUNKBAN
McMECHEN, WEST VIRGINIA

A legkisebb részletre is lelkiismeretes körültekintéssel vigyázunk.

B. W. RIGGS

FUNERAL HOMES
AMBULANCE SERVICE

Moundsville, W. Va. Telefon 610
McMechen, W. Va. - Tel. Benwood 99

NORTON, VA.

HIVJON FEL BENNÜNKET

mikor a baj szomorú órája elérkezik. — Hálásan köszönjük a környék magyarságának pártfogását.

FRED H. KING

FUNERAL DIRECTOR AND EMBALMER

Telefon: Iroda 192 Telefon: Lakás 78

926 Park Ave Norton, Va.

LOGAN, WEST VIRGINIA

ÜDVÖZÖLJÜK

A KÖRNYÉK MAGYARSÁGAT KEDVELT UJSÁGJUK UTJÁN!
Mindig hálásan gondolunk pártfogásukra és azt iparkodni fogunk a jövőben is kiérdemelni.

COTTAGE FLOWER SHOP

Logan, W. Va.

215 Main Street Telefon 913

MULLENS, W. VA.

CSAKIS ELSŐRANGU, általánosan hirdetett árucikkeket árulunk. A hires HART-SCHAFFNER-MARX RUHÁK, DOBBS és STETSON KALAPOK, WILSON INGEK, PIONEER ÖVEK, NUNN-BUSH CIPŐK, stb., stb.

N. D. TRENT CO.

Mullens, West Virginia

Köszönjük a magyarság pártfogását!

KÖSZÖNETNYILVÁNTÁS

Alulírott elismerem és bizonyítom, hogy meghalt férjem, Komlósy András után a BRIDGEPORTI SZÖVETSÉGTŐL az esedékes 1000 (Egyezer) dollár haláleseti összegét a szükséges iratok beküldése után AZONNAL MEGKAPTAM, amit Demeter Istvánnak, mint a 464-ik osztály ügykezelőjének az utján vettem kézhez. Ezért a gyors és pontos elintézésért ezúton is hálás köszönetet mondok és jölettel ajánlom mindenkinek, aki önmagáról és családjáról jól akar gondoskodni, az iratkozzon be a BRIDGEPORTI SZÖVETSÉGHEZ. Kelt Homar City, Pa. 1943 december 13. MRS. ANDREW KOMLOSY

Verbának igaza lenne...?

(Folytatás az első oldalról) bányászok kilencvenkilenc százaléka úgy gondolkozik, mint az általam közölt levélnek az írója. Tetszenek emlékezni, az a bányász azt állította, hogy Roosevelt elnök a bányászok első számú ellensége, a C.I.O vezére pedig a második számú.

Verba Sándor igazmondását én a világért sem akarom kétségbevonni, mégis azt kell mondanom, én azt hiszem: téved. Lehet, az ő lakhelyén is akadnak olyanok, akik John L. Lewis hajcsárait nyomán azt hangoztatják, hogy Roosevelt elnök első, Phillip Murray pedig második számú ellensége a bányászoknak.

De azt képtelen vagyok elhinni, hogy a bányászok kilencvenkilenc százaléka így gondolkozzon. Mondom, járom a bányatelepeket és beszélgetek a gyányászokkal.

A szobanforgó levél megjelése után is voltam kint jó egy-néhány bányatelepen. Elkeseredettek a bányászok — de nem nevezik Franklin D. Rooseveltet No. 1. és Phillip Murrayt No. 2. ellenségnek.

Hígyje el nekem Verba testvér, a bányászok sokkal értelmesebbek annál, minthogy ne látnák az új játékok, amit most John L. Lewis üzni akar velük. Belélnék a kártyába és tudják, hogy csatlósai, szervezőik, local vezetők azért igyekeznek a bányászokat minden módon Franklin D. Roosevelten ellen igazgatni — mert 1944-ben szeretné a bányászok szavazatát a republikánus pártnak szállítani.

John L. Lewis legnagyobb bünének azt tartom, hogy Amerika bányászait eszközül használja politikai játékaikhoz. Hogy nincsen tekintettel arra a kártra, amit a bányászoknak okozhat politikai játékaival, nem veszi tekintetbe, hogy százszázalékos sorsára lehet hatással az ő politikai kirándulása. John L. Lewis csak egy érdekelt ember: John L. Lewisét.

Azt mondja Verba Sándor, az amerikai sajtó felfújta John L. Lewist mumusnak és őt teszi mindentért felelősé. Igaza van ebben Verba Sándornak. De az érem másik oldalát is meg kell nézni.

Az amerikai sajtó nem véletlenül csinált John L. Lewist mumust, hanem mert — John L. Lewis így akarta. Emlékeztetnem kell Verba Sándort azokra a nyilatkozatokra, amiket a United Mine Workers of America elnöke ennek az évnek tavaszán, a tárgyalások megkezdése előtt adott a sajtónak. Szinte azt mondta, minden az történik a bányáiparban a szerződés lejártá után, amit ő akar, hogy történjen. Emlékeztetnem kell arra a nyilatkozatra, amit válaszul adott a bányatársaságoknak, amikor azt kérték tőle, hogy valamivel előbb kezdjék meg a tárgyalásokat — februárban volt ez, — hogy a szerződés készen legyen, mire a régi lejár.

Olyan pókhendi módon választott, annyira elbizakodottan, hogy nem csoda, ha aztán az amerikai sajtó mumust épített belőle. Verba testvér azt kérde, milyen hatalom van ennek az embernek a kezében.

Megmutatta, amikor négy-szer kivitte egy esztendő alatt a bányászokat a munkából. Ne tessék azt mondani, hogy a bányászok fűtyülnek a szavára. Nem tették azt, amikor hívó szavára az elnök többszöri kérése ellenére is — hallgattak. Munkába is bizony mindig csak akkor mentek vissza, amikor John L. Lewis fűtyentett. Addig elnöki kérésre se hallgattak.

Hogy az ország azt hiszi, miszerint John L. Lewis javítást harcolt ki — és nem több munkáért kapják a többit, — abban is része van John L. Lewisnak. Tessék csak elolvasni a United Mine Workers Journal utolsó két számaiban a diadalt hangoztató cikkeket. Ahelyett, hogy a United Mine Workers of America mindent elkövetne, hogy az ország közvéleményét felvilágosítsanak voltaképpen mi az igazi helyzet a bányászok fizetése ügyében: segítenek elhítni, hogy valóban javítást kaptak a bányászok.

Lewis akarja ezt így, mert azt reméli, hirhede ötvenedik kerülésének szervezése jobban fog menni, ha a más iparokban dolgozó munkások sokat hallanak arról, hogy ő milyen remek javítást vitt ki bányászainak.

Arról bizony nem beszélnek, hogy a régi 1 dolláros órabérékből 97 centes lett, hogy a bányász csak akkor juthat a külön másféloráért az 1 dollár 50 centhez, ha hat napot dolgozik. Se arról, hogy a Bossok mennyi becstelenséget követnek el mostanában a tiszta szén követelésével.

A 15 perces lunch idő is John L. Lewis patentje, aki minden áldozatra hajlandó volt, csak hogy úgy tűntesse fel a csatlósait, mintha ő lenne a győztes.

A lekötöttség azonban Verba testvér, nemcsak a bányász terhe, de minden munkásé, aki hadiiparban dolgozik. Egyetlen munkás se mozdulhat, ha előző munkahelyéről nem mutat fel elbocsátást. A háború hozta ennek az intézkedésnek a kényszerét — és amit ma hadiérdekekből tesznek, bele kell nyugodni.

Azt sem irhatom alá, hogy csakis a bányáiparban dolgoznak kilenc órákat Mr. Verba, mert hiszen ma a legtöbb iparban régen sokkal többet dolgoznak. A nyolc óras munkanap már ritkaság. Természetes azonban, hogy a nyolc órán felüli munkáért mindenütt másfélszeres béreket fizetnek.

Sajnos: igaz, mi nem tudjuk megváltoztatni a helyzetet. Fáj nekem is a bányászok helyzete, hiszen köztük életem, ők az én barátaim, akik baja az enyém is. A szerződés körüli hercehurcáért nemcsak ő felelős, de a War Labor Board is, de hogy a bányászok keresete ma sincsen arányban a más iparokban dolgozó munkásokéval: az az ő büne, mert elárulta a bányászokat, amikor az acél-trust után futott, CIO elnök korában.

Es újra csak arra kérem a magyar bányászokat tartsák nyitva szemüket. Legyenek résen és ne hagyják magukat Lewis csatlósaitól félrevezetni, amikor köztük az ellen az ember ellen akarnak hangulatot teremteni;

EGYHÁZI HIREK

BÁNYAVIDÉKI EGYHÁZAK

Közl: Meleg Gyula, lelkész

LOGAN, W. VA.

KARÁCSONYI ÜNNEPEK alkalmából logani egyházunkban december 19-én, ünnepeleti vasárnap terítettük meg az Urasztalát, amelyhez 17 hittestvérünk járult. A szentjegyeket az alkalommal Kish Géza gondnok és neje ajándékozták. Köszönet érte.

SZOLGÁLATI ZASZLONKAT alig egy hónappal ezelőtt avattuk fel s ma már egyik kék csillagát arany csillaggal kellett fölcserélnünk. Ifj. Bohoney József fiatal testvérünk szülei táviratot kaptak, hogy fiuk az olasz harctérben megsebesült és kilenc nap szenvedés után meg is halt. Ifj. Bohoney József ez év március 15-én vonult be s alig két-hónappal ment át az európai hárszintérre, ahol oly gyorsan érte utól a halál. Fiatal, mindösszesen 20 éves gyermekember volt, aki azonban már bevonulása előtt egész embernek mutatta magát, mert egész munkát végzett Man, W. Va. szénbányáiban. Szülei a Szatmár megyei Nagykárolyból jöttek Amerikába, de már ő itt született Pennsylvániában. A hadseregben még három másik fivérére szolgált. Gyászos elhunytja alkalmából, noha a róm. kat. egyházhoz tartozott, külön emlékeztünk meg róla s bizony, nem maradt szem szárazon, amikor a fiatal hősi halotról emlékeztünk. Mindnyájunk részvétele nyhítse a szülők és nagyszülők mélységes fájdalomát.

CONNELLSVILLE, Pa. — Ujra elment egy derék magyar bányász az örök hazába. Azok közül való, akik egyházakat alapítottak, egyleti fiókokban tevékenykedtek. Malomka János hagyott itt bennünket, aki alapító tagja volt a connellsvillei Szent Imre róm. kat. magyar egyháznak és akinek az esküvéje volt az első esküvő ebben a templomban.

A megboldogult 1881-ben született Ung megyében Nagyrát községben és szülei 1900-ban jött ebbe az országra. A híres Leisemring No. 3 Frick-bányában vágta a szénét több mint 30 évig, de az utolsó 18 évben egészségi állapota miatt már csak házkörüli reparálásokat tudott végezni, 11 év előtt kezdődött betegsége, 10 éve, hogy munkaképtelen volt.

A derék bajtárs december 9-én adta vissza lelkét teremtetőnek és temetése igen nagy részvét mellett ment végbe. Siratják: bánatos özvegye, szül. Szerencsés Erzsébet, akivel 1905 május 20-án kelt egybe, leányai: Kaenay Albertné és Sklenár Jánosné, Salem, N. J.-ben, Sklenár Melvinné, So. Connellsvilleben, férjeikkel és két kis unoka: Sklenár Róbert és Sklenár Betty Ann.

LÁTOGATÓBAN VOLT Gary, W. Va. — Lázár László és neje Leánya, Irén, aki Bowling Green, Ky.-ban collegeben tanult, a karácsonyi ünnepeket szülei házában töltötte.

TÜZ A BÁNYÁZSOK KÖZT A Pittsburgh Coal Co. Montour No. 4 bányájában Hills Stationon tűz ütött ki a bányában. Napokig tartott, míg el tudták oltani. Több mint hat-száz munkást lökött ki a munkából a tűz. A szövetségi és állami felügyelők, mielőtt a bányászokat visszaengedték volna munkába, alapos vizsgálatot tartottak abban a részben, ahol a tűz pusztított.

Szerkesztői Üzenetek Lázár László, Gary, W. Va. — A pénzt megkaptam és azt kívánsága szerint könyvettem. Köszönet szíves fáradozásáért. Sziv. üdv.

Horváth György, McMechen, W. Va. — Önnek is szól ez az üzenet. Sziv. üdv.

Tóth János, Pittsburgh, Pa. — Önnek is. Nem láttam az említett szerkesztői üzenetet. Sziv. üdv.

Vizi János, Logan. — Köszönet szíves soraiért és újságkivágásokért. Sziv. üdv.

Bodor József, St. Paul, Va. — Köszönet a szíves fáradozásért. A pénzt kívánsága szerint vettmoltam. A jókívánságait is köszönöm és viszonozom azt. — Sziv. üdv.

FÁY FISHER ANDOR.

Lewis megint kezdi

(Folytatás az első oldalról)

teket — a United Mine Workers hirhede ötvenedik kerülésébe. West Virginia északi részében Monongalia megyében adta ki egy bányá felügyelő személyzetnek az első chartert egy localnak, most szervezték a másodikat Grant Town, W. Va.-ban a Koppers Coal Co. No. 1 bányájánál.

A bányatársaságok természetesen jelentették Washingtonnak az esetet és a bányászok el lehetnek keszülve arra, hogy a United Mine Workers, illetőleg John L. Lewis újra olyan bizonydalomba keveredik, aminek az árát sajnos, megint csak a bányászok fogják megfizetni.

A hirhede ötvenedik kerülét, ahová most a bányahivatalnokokat, foremanokat és superintendteket akarja szervezni, tudvalóvólag kedves leányának, Katherinának a birodalma és semmi áldozatot se kímél kedves papája, hogy azt alaposan kiépitse.

HALÁLOZÁS Connellsville, Pa. — Ujra elment egy derék magyar bányász az örök hazába. Azok közül való, akik egyházakat alapítottak, egyleti fiókokban tevékenykedtek. Malomka János hagyott itt bennünket, aki alapító tagja volt a connellsvillei Szent Imre róm. kat. magyar egyháznak és akinek az esküvéje volt az első esküvő ebben a templomban.

A megboldogult 1881-ben született Ung megyében Nagyrát községben és szülei 1900-ban jött ebbe az országra. A híres Leisemring No. 3 Frick-bányában vágta a szénét több mint 30 évig, de az utolsó 18 évben egészségi állapota miatt már csak házkörüli reparálásokat tudott végezni, 11 év előtt kezdődött betegsége, 10 éve, hogy munkaképtelen volt.

A derék bajtárs december 9-én adta vissza lelkét teremtetőnek és temetése igen nagy részvét mellett ment végbe. Siratják: bánatos özvegye, szül. Szerencsés Erzsébet, akivel 1905 május 20-án kelt egybe, leányai: Kaenay Albertné és Sklenár Jánosné, Salem, N. J.-ben, Sklenár Melvinné, So. Connellsvilleben, férjeikkel és két kis unoka: Sklenár Róbert és Sklenár Betty Ann.

LÁTOGATÓBAN VOLT Gary, W. Va. — Lázár László és neje Leánya, Irén, aki Bowling Green, Ky.-ban collegeben tanult, a karácsonyi ünnepeket szülei házában töltötte.

TÜZ A BÁNYÁZSOK KÖZT A Pittsburgh Coal Co. Montour No. 4 bányájában Hills Stationon tűz ütött ki a bányában. Napokig tartott, míg el tudták oltani. Több mint hat-száz munkást lökött ki a munkából a tűz. A szövetségi és állami felügyelők, mielőtt a bányászokat visszaengedték volna munkába, alapos vizsgálatot tartottak abban a részben, ahol a tűz pusztított.

Szerkesztői Üzenetek Lázár László, Gary, W. Va. — A pénzt megkaptam és azt kívánsága szerint könyvettem. Köszönet szíves fáradozásáért. Sziv. üdv.

Horváth György, McMechen, W. Va. — Önnek is szól ez az üzenet. Sziv. üdv.

Tóth János, Pittsburgh, Pa. — Önnek is. Nem láttam az említett szerkesztői üzenetet. Sziv. üdv.

Vizi János, Logan. — Köszönet szíves soraiért és újságkivágásokért. Sziv. üdv.

Bodor József, St. Paul, Va. — Köszönet a szíves fáradozásért. A pénzt kívánsága szerint vettmoltam. A jókívánságait is köszönöm és viszonozom azt. — Sziv. üdv.

FÁY FISHER ANDOR.

KÉPVISELŐINK

WEST VIRGINIA

Szücs Imre, Mt. Hope, W. Va. és Beckley és vidéke Balázs János, Berwind, W. Va. Bényi Pál, Keystone, W. Va., Landgraf, W. Va., Eckman, W. Va. Vivian, W. Va.

Domokos Mózes, Prenter, W. Va. Győngyösi István, Nellis, W. Va. Fodor János, Galloway, W. Va. Hoffman János, Caretta, W. Va., Coalwood, W. Va. Horváth György, McMechen, W. Va. Kiss Antal, Clarksburg, Dawmont, Wendel, Meadow-Brook, W. Va. Kish András, Brady, Booth, Everetteville, Rivesville, Lowesville, Naftonal, W. Va.

Kotroczo L. György, Welch, W. Va. Lányi József, Red Dragon, W. Va. Lázár László, Elbert, Filbert, Gary Thorpe, W. Va. Magyar András, Skelton, W. Va. Máté István, Weirton, W. Va., New Cumberland, W. Va., Hollydays Cove, W. Va., Follansbee, W. Va. Wellsburg, W. Va.

Molnár Géza, Morgantown, W. Va. Moma, W. Va., Osage, W. Va. Purslove, W. Va., Jere, W. Va. Star City, W. Va., Sabraton, W. Va., Madsville, W. Va., Cassville, W. Va.

Nagy József, Glen Alum, W. Va. Pálkálvi E. Dénes, Colliers, W. Va. Sittu István, Williamson, W. Va. Soltész István, Helen, W. Va.

PENNSYLVANIA Julius Bakos, La Belle, Pa. Bódis Géza, Yatesboro, Rural Valley Nu Mine, Pa. Bozsnyák József, Rossiter, Pa. Darnay József, Frederickstown és Vestaburg, Pa. Deák Mihály, Renton, Pa. Eperjessy István, Johnstown, Pa. Géczy Sándor, McAdoo, Pa. Ifj. Hadar Béni, McKeesport, Pa. Kall Antal, Bobtown, Pa. Király György, Russellton, Pa. Lukács János, Gallitzin, Pa. Molnár András, Van Meter, Pa. Nagy József, Marsteller, Pa. Sebestyén Vince, Lucerne Mines, Pa. Sittó János, Windber, Pa. Szakács Imre, Barnesboro, Pa. Fekné Dániel, Clarksville, Pa. Schleininger József, Beaverdale, Pa. Dunio, Pa. és Loydell, Pa.

Telega András, Calnbrook és Centra City, Pa. Tóth János, Pittsburgh, Pa., Duquesne, Pa., Homestead, Pa., East Pittsburgh, Pa. Tóth Károly, Studa, Pa. Virág Gábor, Avella, Cuddy, Morzan, Pa. Varga István, Latrobe, Pa.

OHIO Érsek József, Adena, Dillonvale, O. Bolyki János, Toledo, O. Pásztor János, Tiltonsville, Rayland Smithfield, Yorkville, O. Kovács János, St. Clairsville, O. Molnár József, Glouster, O. Rilmár András, Warren, O. Tótvány Pál, St. Clairsville és Barton, O.

ILLINOIS Árvai András, Zelgier, Ill. 041 Lajos, Harrisburg, Ill. Pócsik János, Colp, Ill.

INDIANA Menyhért István, Shepardsville, Ind. Clinton Ind. Hernecz Lajos, South Bend, Ind.

NEW YORK Mihályi Zoltán, Glenfield, N. Y.

KENTUCKY Kabal János, Majestic, Ky. Lőrincz V. Lajos, Lynch, Ky. Markó József, Wheelwright, Ky. Tóth Sándor, McCar, Ky. Varga Sándor, Stone, Ky. és az egész Pond Grook völgye.

NEW JERSEY Előd, András, Carteret, N. J.

VIRGINIA Ifj. Dobos András, Pocahontas, Va. Bodor József, St. Paul, Va. Juhász Gáspár, Calvin, Va.

AZ ORVOSI TUDOMÁNY elismerem, hogy a legtöbb reumatikus bántalom ellen nincs jobb gyógyszer, mint a méh fullánkjának mérgé. Ezt tartalmazza a "MUSCULID", mely Tóth János honfitársunk, az amerikai magyar egyetem méhészeti szakértőnek a tulajdonsága. Fájdalom nélkül gyógyít: arthritist, reumatit, sérvet, vizskettségét, csípő és derektájait, vészterületét, görcsöt és hüllést. Már az első használat javulást hoz. Masszázsos orvosi rendelők és kórházak is használják. Kérem INGYENES bonyeb ismeretést és meg fog győződni a valóságáról. — Pontos cím: John Toth, Holy Cross, Indiana (1944 IV. 30)

NEW YORK CENTRAL RAILROAD EGY FONTOS HÁBORUS IPARÁG keres FÉRFI vagy NŐI Teheráru kezelőket Teljes vagy részidőre Jelentkezések csak a WMPC rendelkezői szerint vehetőek figyelembe. Detroit, Michigan

EGYLETI KALAUZOK

A VERHOVAY SEGÉLY EGYLET 32-İK OSZTÁLYA, GARY, W. VA.

Elnök Dudás Pál. Alelnök Szilágyi Mihály. Titkár-ügykezelő Magyar József, címe: Box 348, Gary, W. Va., kihez minden egyleti levél küldendő. Hámasztagnó bizottság: Bodnár István, Lázár László és Roth György. Beteg-látogatásra kirendelhető minden tag és zászlótartókat az elnök nevez ki, mikor szükséges. Gyüleseit tartja minden hó első vasárnapján délután 2 órakor a Gary Red Cross Hallban.

VERHOVAY SEGÉLY EGYLET 23-İK FŐKJA, POCAHONTAS, VA.

Elnök Nagy Gáspár. Alelnök Tóth Mihály. Titkár-pénztárnok Dobos András, Box 914, Pocahontas, Va. Ellenőr Angyal László. Beteg-látogatók: Kozma Antal, Tóth Mihály, Ifj. Soss József. Zászlótartókat a szűk séghez képest a fiók elnöke nevez ki. Kerületi delegátusok Nagy Gáspár és Dobos András. Gyüleseit tartja minden hónap első péda után való vasárnap délután órakor a Református Templom iskolatermében.

VERHOVAY SEGÉLY EGYLET 509-İK FŐKJA, PRENTER, W. VA.

Gyüleseit tartja minden hónap második vasárnap délután. Elnök Idős. Kun Mihály. Titkár-pénztárnok Domokos Mózes, Box 83, Prenter, W. Va., akinek címére küldendő a fiókokat érdeklő levelek és névküldemények — Beteg-látogatók: Keel József és Farkas József. Kerületi delegátus Domokos Mózes.

A VERHOVAY SEGÉLY EGYLET 293. OSZTÁLYA, THORPE, W. VA.

Fiókjunk alakult 1916 március 12-én. Gyüleseit tartja minden hónap első vasárnapján délután két órakor délután, Thorpe-n a Református Templom iskolatermében.

Elnök Kujbcs Mihály. Alelnök Bá-nevi Lajos. Titkár és pénztárnok Kiss András, címe: Box 23, Thorpe, W. Va. Háromtagú bizottság: Szónyi István, Kanyók János és Ifj. Kujbcs Mihály. Beteg-látogató a titkár, Kiss András. Kerületi delegátus Kujbcs Mihály.

VERHOVAY SEGÉLY EGYLET 208-İK OSZTÁLYA, FILBERT, W. VA.

Gyüleseit tartja minden hónap első vasárnapján délután fél 2 órakor a római katolikus templom alatt. Elnök Soltész József. Alelnök Papp András. Ügykezelő titkár Bahus József, akinek minden levél küldendő és akinek címe: Box 141, Filbert, W. Va. Amerikai zászlótartó Soltész Ferenc. Magyar zászlótartó Böröcz József. Gyász-zászlótartó Gara László. Ajtóőr Székely Sándor. Beteg-látogató Böröcz József.

VERHOVAY SEGÉLY EGYLET 343-İK OSZTÁLYA SO. WILLIAMSON, W. VA.

Gyüleseit tartja minden hó első fizetés nap utáni vasárnap délután egy órakor délután a bányatársaság Recreation Halljában, New Camp, Ky. Elnök Id. Sittu István. Alelnök Id. Dudás József. Titkár-pénztárnok és a gyermekosztály vezetője Stephen Younger, Box 255, Williamson, W. Va., akinek címére a kültárgókat a havidíjak küldendő. Számvonó: Dóka András, Dóka Dániel és Mayerchák Pál. Beteg-látogatót adott esetben a titkár teljesíti.

A VERHOVAY SEGÉLY EGYLET 482. FŐKJA, WHITESVILLE, W. VA.

Gyüleseit tartja minden harmadik hónap második vasárnapján délután 2 órakor Red Dragonban, az iskolatermében. Elnök Farner Géza. Jegyző Idős Lengyel István. Titkár-pénztárnok Louis Gall, Box 7, Red Dragon, W. Va. Kerületi delegátus Louis Gall. Beteg-látogatók: Red Dragonon Lányi József; Whitesvilleon Karvenszky Lajos; High Coalon Lengyel István.

VERHOVAY SEGÉLY EGYLET 25. FŐKJA, GLEN JEAN, W. VA.

Elnök Bernáth János, Scarborough, W. Va. Alelnök Czilkora János. Ügykezelő Szűcs Imre, Box 292, Mt. Hope, W. Va. Kerületi delegátus Szűcs Imre. Hármastagság: Bálint Gyula Nagy Sándor és Fekete Antal. Kérünk minden magyart a vidéken, hogy ha nem tagja a Verhovay Segély Egyletnek, csatlakozzon testvér táborunkhoz. Minden felvilágosítást készségesen ad meg az ügykezelő.

A MUNKÁS BETEGSEGÉLY SZÖVETSÉG 71-İK OSZTÁLYA HOLDEN, W. VA.

Elnök Demjén Sámuel. Alelnök Marosi Sándor. Titkár-pénztárnok Sillé József, címe Box 260, Holden, W. Va., akinek címére küldendő az osztály érdeklő névküldemények és levelek. Beteg-látogatót a titkár nevez ki, ott, ahol a beteg jelentkezik. Gyüleseit tartja minden harmadik hónap harmadik vasárnapján a titkár lakásán Holden 21-es ház, házszám 483 Trance Street.

VERHOVAY SEGÉLY EGYLET 350-İK FŐKJA, HOLDEN, W. VA.

Elnök Bokkon József, Alelnök B. Tarsoly Sándor, címe: Box 142, Stírárt, W. Va., kihez minden egyleti levél küldendő. Kerületi delegátus Tarsoly Sándor. Pót delegátus Klemen Imre. Számvizsgálók B. Kovács János és Bokkon József. Beteg látogatót a titkár nevez ki, amikor szükséges. Gyüleseit tartja negyedévenként 2-ik vasárnap délután 2 órakor délután Varga Ferenc helyiségében, Logan, W. Va.

BRIDGEPORTI SZÖVETSÉG 373-İK OSZTÁLYA LOGAN, W. VA.

Elnök Zékány Sándor. Alelnök Sebestyén József. Titkár-pénztárnok Györgyösi János. Kinek címe: Box 1343, Logan, W. Va., — minden pénzküldemény, havi díj, stb. a pénztárnok címére küldendő. Jegyző-ellenőr Wagner András. Számvizsgálók Sebestyén József és Szeplési István. — Gyűlés minden hónap első vasárnapján délután két órakor a General Kórház mellett épületben, ahol a Verhovay gyülekeket is tartják.

A VERHOVAY SEGÉLY EGYLET 248. FŐKJA, MONAVILLE, W. VA.

Gyüleseit tartja minden hó első vasárnapján a General kórház mellett saroképület helyiségében, Loganban, délután 2 órakor délután. Elnök Wagner András. Alelnök Iván Louis. Ügykezelő: Vizi János. Akinek minden, a fiókot érdeklő levelek küldendő, kinek címe: Box 272, Logan, W. Va. Jegyző-ellenőr Kish András. Számvizsgáló bizottság: Wagner Betty és Vizi Jánosné.

Vigalmi bizottsági tagok: Wagner András, Angalet Dező és Vizi János. Beteg-látogatókat és zászlótartókat az ügykezelő esetenként nevez ki.

A CONGOI ELSŐ RÁKÓCZI FERENC BÁNYÁSZ BETEGS. EGYLET Alakult 1894 Január hó 11-én Székelyhely: Congo, Ohio

Gyüleseit tartja minden hó harmadik vasárnapján a Ref. Templom alatti iskolában, Drakes, Ohio. Diszelnök Bucsó András. Elnök Titka János. Alelnök Szántó János. Pénztárnok Haralyda János. Jegyző Titka Péter, kihez minden, az egyleti érdeklő levél küldendő, címe: Route 1, Coning, O. Pénztári titkár Pallay János. Ellenőr Tóth V. István. Nappóvezető Varga András. Hármastagsági tagok: Pallay János, Bodnár János, Kertész József. Beteg-látogatók: Bucsó András és Lukács András. Teremőr Lukács András. Egyleti orvos Dr. James Miller. Hivatalos lap a Magyar Bányászlap.

A MUNKÁS BETEGSEGÉLY SZÖVETSÉG 44-İK OSZTÁLYA DANTE, VA.

Elnök Tompa János. Titkár és pénztárnok Id. Casba János, Box 122, Dante, Va., akinek címére küldendő az osztály érdeklő levelek. Beteg-táborhoz látogatókat a titkár nevez ki időről-időre. Gyüleseit minden hónap harmadik vasárnapján tartja délután két órakor délután a titkár lakásán.

A MUNKÁS BETEGSEGÉLY SZÖVETSÉG 168-İK OSZTÁLYA FARMINGTON, W. VA. Alakult 1924 November 9-én

Elnök Elekes László. Titkár-pénztárnok Hornyák A. János, Box 553, Farmington, W. Va., akinek címére küldendő a Szövetséget érdeklő levelek. Beteg-látogatókat a titkár gondoskodik és nevez ki beteg-látogatókat. Gyüleseit tartja minden hónap harmadik vasárnapján délután egy órakor a titkár lakásán. A kik tagjai akarnak lenni ezen szövetségnek, forduljanak bizalommal a főnti címre, ahonnan minden felvilágosítást megkapnak az osztály titkárától.

A MUNKÁS BETEGSEGÉLY SZÖVETSÉG 87-İK OSZTÁLYA MONAVILLE, W. VA.

Elnök Farkas Gábor. Titkár-pénztárnok Dudás Mihály, Box 43, Monaville, W. Va., akinek címére küldendő a fiókot érdeklő pénzküldemények és levelek. A beteg tagok látogatására a titkár-pénztárnok nevez ki esetről-esetre beteg-látogatókat, ami kötelesebbük a tagoknak. Vigalmi bizottság: Farkas Gábor, Veres János és Dudás Mihály. Gyüleseit tartja minden negyed-évenként Frank Varga helyiségében, Logan, W. Va.

TANÁCS

A mult, a jelen, a jövő szorosan egymással kapcsolódnak. Harminc éves gyakorlati és komoly elkötelezettségű tanácsot, néket egyaránt és csak hétköznapi, levélbeli megkeresés mellett egy dollár kézpénz és lejár meg korár, nemét és hajszínt. Pontos és gyors válasz. Csakdi, szerelmi és üzleti tanácsok a legnagyobb titoktartás mellett.